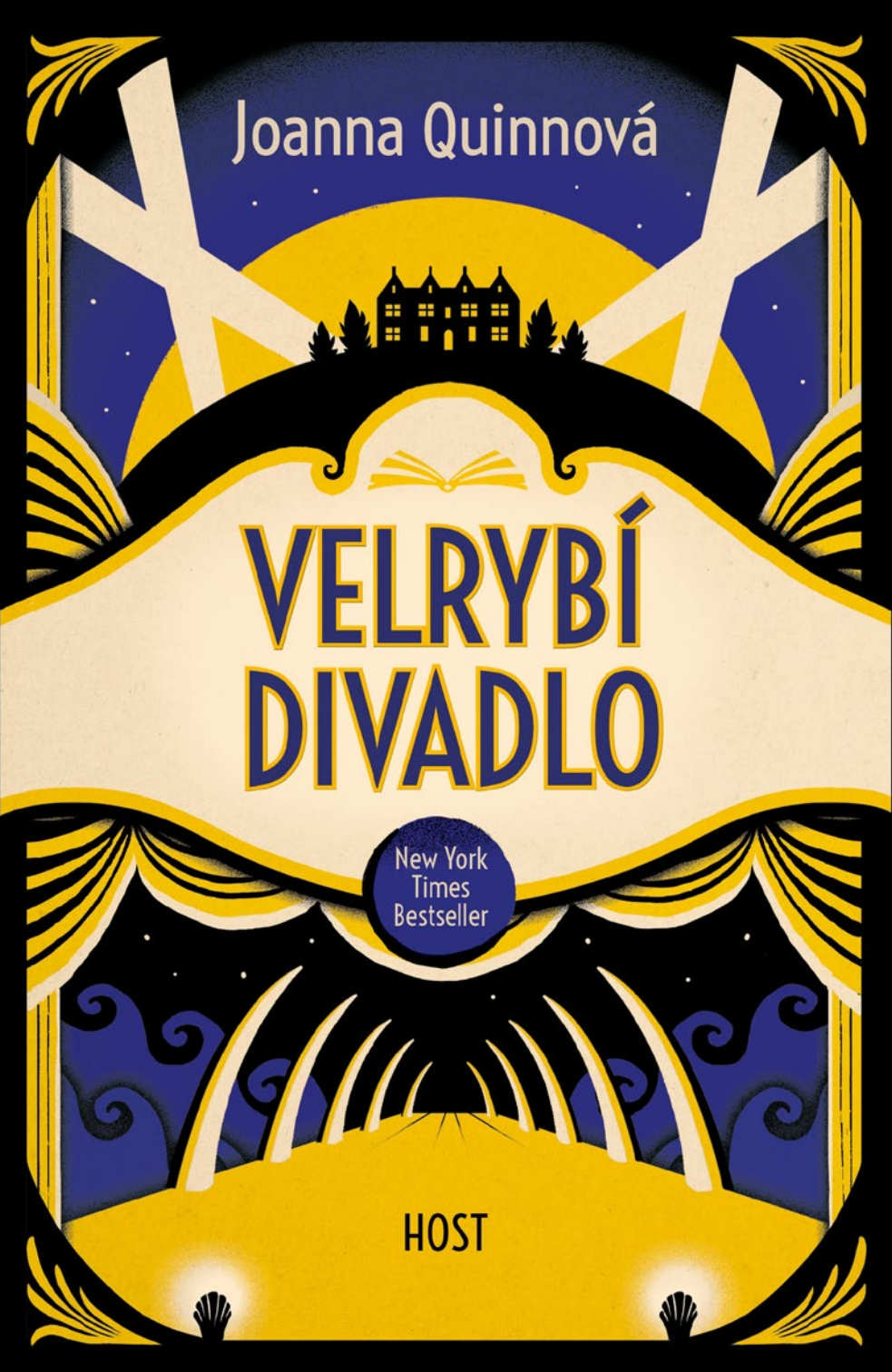

Joanna Quinnová

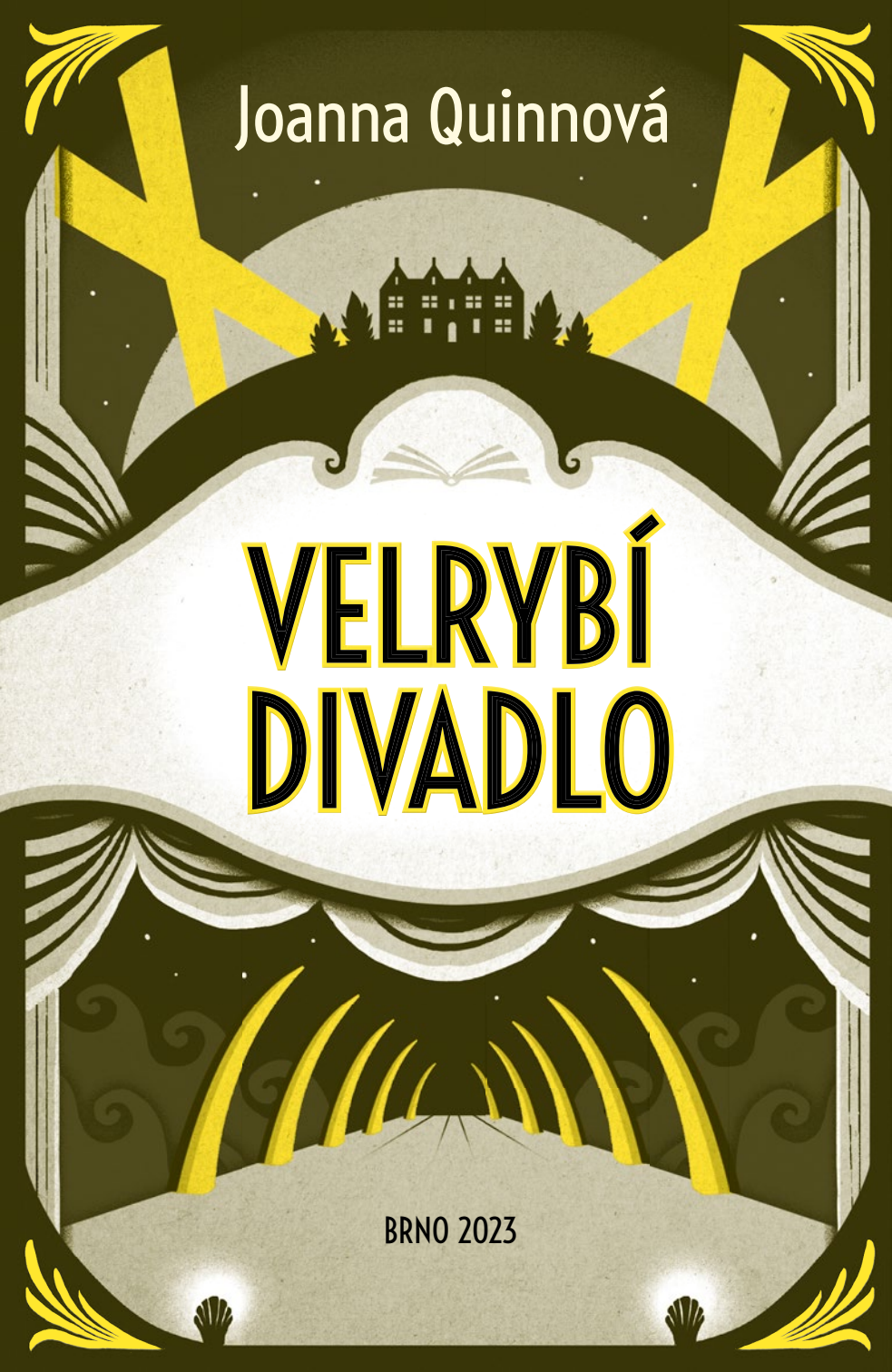
VELRYBÍ
DIVADLO

New York
Times
Bestseller

HOST

Přeložila
Zora Freiová

Joanna Quinnová

VELRYBÍ DIVADLO

BRNO 2023

The Whalebone Theatre

Copyright © Joanna Quinn, 2022

Cover design by Julia Connolly

Translation © Zora Freiová, 2023

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2023
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1825-8 (PDF)

ISBN 978-80-275-1826-5 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1827-2 (MobiPocket)

Pro Nancy a Abi

Těm řvounům nejsou jména králů ničím.

William Shakespeare, *Bouře*

PRVNÍ DĚJSTVÍ

1919–1920

Poslední den v roce

31. prosince 1919

Dorset

Cristabel zvedne klacík. Dobře jí padne do ruky. Spolu s ostatními obyvateli domu je na zahradě a čeká na otce, který se má vrátit i s její novou matkou. Sloužící v livrejích si dýchají na zkrchlé prsty. Na stromech rostoucích kolem domu lhostejně krákají havrani. Je poslední den v prosinci, z roku zbývají už jen drobty. Odpoledne se vytrácí a trávník se mění v bažinu bláta a starého sněhu, po níž tříletá Cristabel pochoduje ve svých kožených šněrovacích botkách, s klacíkem místo meče a v zimním kabátku s mosaznými knoflíky jako miniaturní hlídka.

Rozmáchně se klacíkem doleva a doprava, líbí se jí, jaký dělá zvuk, *vžm vžm*, a pak jím nabere trochu špinavého sněhu a nese si ho do pusy. Sníh na jazyku chladí právě tak jako ledové květy, které se tvoří na jejím okně v podkroví, jen tolik nelepí. Zklame ji, jak nanicovatě chutná. Někde daleko, takže se tím nebude vzrušovat, ji chuť volá jménem. Cristabel se toho zvuku zbaví jediným mrknutím oka. Všimne si sněženek, které se uculují na okraji zahrady. *Vžm vžm*.

Cristabelin otec Jasper Seagrave a jeho nevěsta sedí v tu chvíli bok po boku v kočáře taženém koňmi a blíží se příjezdovou cestou k Jasperovu domu: k Chilcombe, břečťanem zarostlému venkovskému sídlu s četnými štíty, mnoha komíny a těžkopádným

nádechem unavené vznešenosti. Rýsuje se před nimi jako řada prohýbajících se trojúhelníků a vysokých komínů; na zalesněném útesu nad oceánem se choulí už čtyři sta let, mhouří vitrážová okna proti mořským vichrům a historickému pokroku a celkově působí dojemem postupného úpadku.

Zaměstnanci na Chilcombe tvrdí, že dnes bude významný den, ale Cristabel se nudí. Čekání už bylo dost. I rovnání zad. Není to den, který by vydal na pěkný příběh. Cristabel má ráda příběhy, kde se vyskytují muškety a psi, ne nevěsty a čekání. *Vžm.* Když sbírá zbytky sněženek, zaslechne křoupání šterku pod koly.

Jako první vystoupí z kočáru otec, oblý a spokojený jako naducaná fazole vyloupenutá z lusku. Pak se objeví jedna noha v kotníčkové botě s knoflíky, následovaná sametovým kloboukem, který se zakloní, aby nepřekážel výhledu na dům. Cristabel pozoruje otcovu vousatou tvář. I on se dívá nahoru, sleduje mladou ženu v klobouku, která, jak tak ještě pořád balancuje na stupátku kočáru, je výrazně vyšší než on.

Cristabel mašíruje po sněhu směrem k nim. Už je skoro v cíli, když vtom ji popadne chůva a zasyčí: „Co to držíš? Kde máš rukavice?“

Jasper se otočí. „Proč je to dítě tak špinavé?“

Špinavé dítě si otce nevšímá. Není zajímavý. Mrzutý, zlostný člověk. Místo toho přistoupí k nové matce a podá jí hrst hlíny a okvětní plátky sněženek. Nová matka je však v přijímání nešikovných dáreků zběhlá: vždyť přijala i hrmotnou nabídku k sňatku od Jaspera Seagravea, obtloustlého a kulhavého vdovce s nepodadnými vousy.

„Pro mě,“ pronese nová matka a není to otázka. „Jak nezvyklé.“ Sestoupí z kočáru a usměje se, zakrouží rukou a nakonec ji položí Cristabel na hlavu, jako by tu dítě stálo právě kvůli tomu. Pod sametovým kloboukem je nová matka zabalená do elegantního vlněného cestovního obleku a přehozy z norkové kožešiny.

Jasper se otočí k zaměstnancům a prohlásí: „Dovolte, abych vám představil svou novomanželku, paní Rosalind Seagraveovou.“

Ozve se potlesk.

Cristabel připadá divné, že by se nová matka měla jmenovat Seagraveová, když se tak jmenuje ona sama. Pohlédne na hlínu ve své dlani, pak ruku obrátí a nechá prst dopadnout na boty nové matky, aby zjistila, co se bude dít.

Rosalind poodstoupí od vážné dívky. Dítě bez matky, připomíná si, dítě, které postrádá ženské vedení. Přemýšlí, jestli mu neměla přivést nějaké stužky do rozčuchaných černých vlasů nebo želvovinový hřebínek, ale to už po jejím boku stane Jasper a vede ji ke dveřím.

„Tak jsi konečně tu,“ řekne. „Chilcombe není v nejlepším stavu. Mívali jsme u vchodu báječná železná vrata.“

Když překračují práh, Jasper mluví o nadcházejících večerních oslavách. Říká, že se vesničané radují z jejího příjezdu. Za domem postavili sváteční stan, bude se opékat prase a všichni si se svatebčany připijí korbelem piva. Zamrká na ni, vtěsnaný do svého tvídového obleku, a ona si není jistá, co má to zakrytí a odkrytí jednoho oka, ten teatrální úšklebek, znamenat.

Rosalind Seagraveová, rozená Elliotová, věk dvacet tři let, v dubnovém čísle časopisu *Tatler* ročníku 1914 popsána jako „elegantní londýnská debutantka“, projde kamenným vchodem Chilcombe do dřevem obložené síně s ochozem, která se zvedá jako středověký rytířský sál. Připomíná prázdný trychtýř, matně osvětlený mihotavými svíčkami v mosazných nástěnných svícnech, a vzduch je tu cítit podobně jako v nepoužívaných prázdných kaplích na odlehlých místech.

Je to zvláštní pocit, vejít do neznámého domu a vědět, že obsahuje její budoucnost. Rosalind se rozhlédne a snaží se prostor vstřebat dřív, než si jí dům všimne. U zadní stěny sálu stojí krb:

velký, kamenný a bez ohně. Nad ním visí zkřížené meče. Není tu mnoho nábytku a místnost ji nepřitahuje tak, jak doufala. Vyřezávaná dubová truhla s železným pantem. Brnění, které v kovové ruce třímá kopí. Pendlovky, opelichaný vánoční stromek a obrovský klavír s vázou plnou lilií.

Klavír je, jak Rosalind ví, svatební dar od manžela, ale postavili ho stranou pod vycpanou jelení hlavu. Po stěnách jsou rozvěšené další zvířecí hlavy, lvi a antilopy se skleněnýma očima, a spolu s nimi starodávné gobelíny zobrazující profily lidí se šípy v rukou. Protože modrá na gobelínech vybledne jako poslední, kdysi pestré barevné bitevní výjevy teď připomínají truchlivé podmořské scény.

Napravo od krbu se nachází točité dřevěné schodiště, které vede do horních pater domu, zatímco ona má po obou stranách ošumělé perské koberce naznačující cestu skrz klenutý vchod do tmavých pokojů, jež vedou k dalším vchodům do tmavých pokojů, a tak to pokračuje dál jako ilustrace nekonečna. Rosalind udělá krok kupředu a podpatkem se zachytí v koberečku. Až budou pořádat večírky, pomyslí si, bude nutné ty koberce odstranit.

Po jejím boku se objeví Jasper, mluví s majordomem. „Řekněte mi, Blythe, dorazil už můj nezvedený bratr? Na svatbě se ukázat neobtěžoval.“

Majordomus téměř neznatelně zavrtí hlavou, neboť takhle se Chilcombe řídí, gesty tak povědomými a obnošenými, že se staly absencí gest — náznakem čehosi, co bývalo; obrysem zkameněliny obtisknutým do skály.

Jasper si odfrkne a osloví manželku: „Služebné tě zavedou do tvého pokoje.“

Rosalind je doprovázena po schodech nahoru, míjí řadu obrazů zachycujících muže v krejzlících, kteří si uprostřed honu udělali přestávku a nechali se zpodobnit, lýtká v punčochách se opírají o dosud teplá těla divočáků.

Cristabel přihlíží z rohu místnosti. Vmáčkla se za dřevěný stojan na deštníky v podobě indického chlapečka; jeho zvednuté paže tvoří kruh, který drží deštníky, jezdecké bičíky a otcovy vycházkové hole. Cristabel čeká, až bude nová matka z dohledu, pak proběhne síní k zadnímu schodišti, schovanému za tím hlavním. Po něm pokračuje dolů, do místností, kde kraluje služebnictvo: kuchyň, přípravná, komory a sklepy. Tady, u kořenů domu, se jí naskýtá skrýš, kde může prozkoumat své nové poklady: klacík a půlměsíčky hlíny za nehty.

Ten den jsou dolní prostory hlučným místem, kuchyň obložená kachlíky zvučí činnostmi. Služebnictvo se těší na večerní oslavy, je nervózní kvůli svatební hostině a překypuje klevetěním o nové manželce. Cristabel zaleze pod kuchyňský stůl a poslouchá. Vědomím jí probleskují jiskřičky zajímavosti: oblíbená slova jako „kůň“ a „nákyp“; slova, která rozpoznává, jak se vynořují na povrch té změti.

Její pozornost upoutá Maudie Kitcatová, nejmladší kuchtička, která prohodí: „Možná že slečna Cristabel bude mít brzy bratříčka.“ Cristabel žádného bratříčka vystupovat z kočáru neviděla, ale třeba přijede později. Mít bratra by se jí líbilo. Kvůli hrám a bitvám.

I kuchtička Maudie se jí líbí. Obě spí v podkroví a procvičují si spolu písmena. Cristabel často prosí Maudie, aby napsala jména lidí, které zná, na zamžená podkrovní okna, a Maudie jí vyhoví a skřípavě píše jedním prstem — M-A-U-D-I-E, P-E-S, CH-Ů-V-A, K-U-CH-A-Ř-K-A — a Cristabel je může prstíkem buď obtahovat, nebo je smazat, když se jí znelíbí. Občas za ní Maudie v noci přijde, a když má Cristabel zlý sen a křičí, pohladí ji po hlavě a řekne pšššt, malá, no tak, pšššt, nebreč.

Kuchařka odpoví: „Dědice panství, co? Doufejme, že na to Jasper ještě má.“ Následuje výbuch smíchu. Ozve se mužský hlas: „Jestli to nezvládne, vložím se do toho a píchnu mu!“ Další

řehot, pak rána, jak někdo něco hodil. Rámus, který služebnictvo při této nesrozumitelné rozpravě dělá, se nad Cristabel rozlévá jako burácející vlna. Rozhodne se napsat pár písmen klacíkem a do mouky na kamenných dlaždicích kreslí kolečko, dokolečka dokola. O. O. O. O. Chvilka klidu, kdy jí nepřekáží chuva, je vzácná, nesmí ji promarnit. O. O. O.

O jako „no“. O jako „noto seti Cristabel moc nepovedlo“.

Nahoře v prvním poschodí sedí Rosalind u toaletního stolku ve své nové ložnici, ačkoli ji těžko může nazývat novou, protože tam všechno vypadá starodávně. Je to pokoj s příšerně skřípajícími prkny v podlaze a vachrlatým mahagonovým nábytkem, osvětleným začouzenými olejovými lampami: kolekce předmětů, na něž není radno sahat. Rosalind slyší smích, který přichází odněkud z domu, a pocituje ho jako rostoucí napětí v ramenou. Za ní stojí služka a pročešává jí inkoustově tmavé vlasy, zatímco jiná vybaluje kufry a opatrně vyndává kousky prádla, poskládaného do navoněných saténových balíčků. Rosalind si je vědoma, že ji pozorují, hodnotí. Kdyby si jen vlastní zavazadla mohla otevřít sama.

Zkontroluje svůj obraz v zrcadle na toaletce; uklidní se. Má smělý obličej zvýhodňovaného dítěte. Velké oči, ohrnutý nos. To vše doplněné naučeným zvykem občas si opřít bradu o spojené ruce, jako by ji potěšily nečekané dárky. Opře si ji i teď.

Udělala dobře, navzdory všemu; musí tomu věřit. V Londýně se ozývaly klepy. Narážky na nerozumné flirtování. Náznaky, že si zničila vyhlídky, když se přátelila s příliš mnoha mladíky. Jenže všichni ti muži jsou pryč. Ti okouzlující chlapci, s nimiž tančovala, procházela se a večerela, jeden po druhém zmizeli. Nejdřív to bylo hrozné a pak obvyklé, což bylo horší než hrozné, ale méně únavné. Po nějaké době to tak prostě bylo. Zamávali, odjeli vlakem a zalezli do země v místech s cizími jmény, která začínala být čím dál povědomější: Ypry, Arras, Somma.

Válečné roky se táhly k uzoufání jednotvárně; Rosalind vyse-
dávala na tvrdé lenošce a pokoušela se dokončit kousek vyšívání,
zatímco její matka odříkávala jména vhodných mladíků uvede-
ných v *The Times* v seznamu mrtvých či nezvěstných. Noviny při-
nášely příběhy o „nadpočetných ženách“ — milionech starých
panen, které se kvůli nedostatku příhodných manželů nikdy ne-
vdají. Rosalind si z časopisů vystřihovala obrázky nevěst z řad
společenské smetánky a lepila si je do sešitu: album šťastných vy-
váznuvších. Obávala se, že se z ní stane černě oděná starožitnost
jako z její ovdovělé matky, osamělá žena točící se kolem šálků
s čajem a miniaturních psíků s opičími obličejíky, lapená mezi
košíčky s pletením a nafrněnými taburety.

Dokonce ani po skončení války nebylo s kým slavit. Hrstka
ucházejících mužů, kteří se vrátili, trávil večírky tím, že si vymě-
ňovala historky z boje s boдрými děvčaty, která oblékla uniformu,
zatímco Rosalind stála u zdi a její seznam tanečníků zel prázd-
notou. Když tedy potkala Jaspera Seagravea, vdovce shánějícího
mladou ženu za účelem zajištění syna a dědice, zdálo se, že je to
prostor jako stvořený pro ni, skulinka, kterou se bude moct pro-
táhnout do světla svatebního dne s nádechem pomerančových
květů, kde ji bude očekávat její vlastní dům.

A tak je teď tady. Dokázala to. Zimní svatba, ne právě ideální,
ale svatba. I přes ženichovy problémy s dutinami. I přesto, že trval
na kodrcavé jízdě kočárem. I přesto, že drnčící kočárová okénka
skýtala výhled, který poskakoval dozadu a dopředu jako kulisy,
jimiž cukají amatérští kulisáci. I přes svíravý, drásavý pocit v jejím
srdci. To všechno lze dát do pořádku.

Rosalind si přidrží u uší své nové diamantové náušnice. V zr-
cadle sleduje, jak jedna služka rozkládá její slonovinově bílý ši-
fonový župánek a pečlivýma i dychtivýma rukama ho rozprostí-
rá na postel s nebesy, jejíž vysoká matrace připomíná pohádku
o princezně na hrášku. Venku za tmavnoucím oknem se ozývá

praskání ohně, mumlají tam hlasy přicházejících vesničanů a šíří se pronikavá, štiplavá vůně pečeného masa.

Cristabel stojí na zahradě u ohně a zblízka pozoruje podsvinče na rožni nad plameny, s červeným jablkem nacpaným do otáčející se tlamy. V pravé ruce drží svůj klacík. Levou má v kapse kabátku a prsty ohledává další nově získané poklady z dolních místností: útržek novin a špaček tužky. Uklidňuje ji, když má tyhle maličkosti, kterých se může dotýkat.

Slyší, jak chůva pobíhá po domě, tříská dveřmi a hledá ji; rozezlý chůví hlas jí dělá předvoj jako vyjící smečka psů. Cristabel ví, co bude následovat. Za trest, že se ztratila, ji zavrou bez večere do jejího pokoje. Sfouknou svíčku a zamknou. Na půdě budou samé stíny a nekonečné množství temných koutů: posouvající se černí občas pronikne pomalý světlomet měsíce, toho velikého oka bez víčka.

Cristabel jezdí palcem dopředu a dozadu po zvrásněné kůře klacíku, jako to bude dělat později, vleže v úzké posteli — je to způsob, jak obrátit čas, kdy nesmí hloupě vyvádět. Když byla malinká, vyváděla a chůva ji nacpala do svetříku se zavazovacími rukávy, aby nemohla vylézat z postýlky. Vyvádět v dohledné době nehodlá.

Pod polštářem si schovává různé klacíky, několik kamínků, které mají obličej, a starou pohlednici s obrázkem psa, který patřil jednomu králi; našla ji pod kobercem a psa pojmenovala Pes. Může si kamínky seřadit, dát jim večeri, nechat je sehrát příběh a pak je uložit ke spánku. Může je chránit, hladit je po hlavě, když mají noční můru, a hlídat, aby nezůstaly ležet na studené dřevěné podlaze.

Dřepne si vedle políčka sněhu a píše klacíkem svá písmena. O. O. O. Slyší, jak chůva říká: „Proboha, tamhle je. Ryje do sněhu, bude zmazaná jako čuně.“

Cristabel se líbí slovo sních. Šeptem si ho opakuje a pak pokračuje v práci, ve svém každodenním procvičování: tvaruje písmena, tvoří slova, zapisuje si jména.

S-N-Í-CH.

Ráno poté

I. ledna 1920

Nový rok, nové desetiletí, nový dům, nový manžel. Nový jako klíčka. Neříkala její matka vždycky něco o klíčcích? Rosalind má pocit, že klecí je pro ni prostěradlo a přikrývka manželské postele. Páteř jí ztuhla, až připomíná dinosauří kostry v londýnských muzeích. Je připoutaná k místu. Exponát. Služky v bílých čepečcích přicházejí a odcházejí, zatápějí v krbu a odtahují závěsy, zaneprázdněné a vzdálené jako rackové. Za oknem Rosalind vidí, jak se holé stromy rozmachují větvemi.

Jasper jí říkal, že to možná nějakou dobu potrvá, než si zvykne na roli manželky. Že je mladá a být s mužem je pro ni novinka. (V paměti se jí kmitne obraz — srpnový večer poblíž loděničky s Rupertem, jehož knírek ji šimral na krku jako drátěnka — rychle tu vzpomínku zažene.) Jasper se domnívá, že si Rosalind časem na své manželské povinnosti zvykne. Zvykne si na nezvyklé. Je potichu a bez hnutí, protože jí připadá, že není možné, aby tyto nezvyklé úkony existovaly v tomto pokoji, v blízkosti věcí tak vytrvale obyčejných, jako je její stříbrný kartáč na vlasy nebo noční lampička.

Služky jí přinesou snídani, která i s podnosem balancuje na péřové přikrývce, až se Rosalind nakonec naskytné nevábný pohled: hromádka rosolovitých míchaných vajec podepřených zakřivenou klobásou. Zakryje podnos ubrouskem a sáhne po skleněném

rozstříkovači: *pff*, *ppfffff*, a do vzduchu se vnese jemný opar kolínské vody Yardley.

Služebné popocházejí a zastavují se, pořád dokola. Rosalind slyší, jak její vlastní hlas pronásí na jejich adresu vhodná slova. „Momentálně bez chuti k jídlu. Děkuji mnohokrát.“ Služky s sebou odnášejí slova i nesnědené jídlo. Za čínským paravánem v rohu místnosti je schované diskrétní točité schodiště, které jim umožňuje přicházet a odcházet bez použití dveří.

Brzy bude muset na všechno dohlížet. Musí se náležitě obléknout a dělat, co se od ní očekává. Musí být — jak to říkal Jasper? Jeho hlas jí ve tmě zněl v uchu tak hrozně hlasitě jako hlas nějakého obra — musí být děvče do nepohody. Rosalind zvedne oči ke gobelínovému baldachýnu nad postelí a hledá vzorek, který včera v noci studovala. Je skrytý v celkovém vzoru, jakýsi krivý obličej, který na ni civí a mnohokrát se opakuje.

Služky se objeví znovu, míhají se kolem ní s kusy šatstva a prádla; chtějí ji obléknout, aby byla krásná. Muži jí říkali, že je krásná. Obdivovali ji a mluvili o tom, jak jim buší srdce, a ona to pociťovala jako radostné vzrušení, jako zbožňování. Nikdy ji nenapadlo, že by to, co nazývají láskou, obnášelo takové nemravné snahy. Brutální tíhu a supící úsilí. Hrouda masa páchnoucího portským a tabákem, vytlačující z jejího těla vzduch, až nemohla dýchat. A ta bolest: holá bílá bolest, blikající za jejími víčky jako hvězdy. Ne, to nemá s láskou nic společného.

Blíží se služka. „Pan Seagrave odjel do Exeteru kvůli obchodní záležitosti s koňmi, madam. Doufá, že příjemně strávíte svůj první den v Chilcombe.“

Rosalind kývne. Scházejí jí slova. V naškrobených lůžkovinách je bílá jako list papíru.

Služebná popojde blíž, prkna v podlaze zavrzejí. „Viděly jsme se včera, madam. Možná se nepamatujete. Jsem Betty Bemroseová, mám být vaše komorná.“ Rosalind letmým pohledem zjistí, že jí

služebná kupodivu položila dlaň na ruku. „Což takhle lázeň, madam? Zdá se, že jste vyčerpaná.“

Rosalind se podívá na Bettyinu ustaranou tvář pod bílým čepečkem. Má ji kulatou a pihovatou a nečekaný dotek její ruky působí konejšivě.

Betty pokračuje: „Zahlédla jsem oleje do koupele, madam. Asi jste si je přivezla s sebou. Ty vás zase postaví na nohy.“

„Růžový,“ hlesne Rosalind. „Je tam růžový olej.“

„Výborně.“

„Daroval mi ho jeden blízký přítel. Byl to důstojník. Zahynul ve Francii.“

„Spousta se jich nevrátilo,“ přisvědčí Betty a zamíří do koupelny, která je hned vedle. „Manžel mojí sestry padl na Gallipoli. Ani ho nenašli. Nechala jsem vám už předtím přinést horkou vodu, madam, takže stačí jen přidat olej.“

„Ten přítel — měl pihy jako vy.“

„Ne!“

„Byl okouzlující.“

Betty se znovu objeví ve dveřích koupelny. „Mezitím, co se budete koupat, vám nechám vyměnit povlečení. A přiložíme ještě trochu uhlí. Nahoře topíme, jen když se tady bydlí, takže to chvíli trvá, než se to tu ohřeje.“

„Jednou mě vzal do hotelu Waldorf. Slyšela jste o něm?“

„Ne, madam, to říct nemůžu.“

„Chodí tam prostě každý.“

Betty přistoupí k posteli a opatrně odtáhne svrchní přikrývku. „Pomůžu vám, madam.“

Rosalind se pevně chytí paží mladé ženy a nechá se vést do sousední místnosti, kde před nevelkým ohněm v krbu čeká litinová sedací vana a v ní mělká vrstva nehybné vody s vůní růží.

Na schodu přede dveřmi do kuchyně sedí Cristabel, v ruce pevně svírá klacík a píše do prachu: B-A-T-R. B-R-T-R.

„Zkus to znova,“ pobídne ji Maudie Kitcatová, když kolem ní prochází s košem špinavého ložního prádla. „Vždyť už to skoro máš.“

Novomanželka pana Jaspéra Seagravea, vykoupaná a pomazaná, vyjde ze své ložnice a schází po schodech dolů. Není si jistá, co se od ní očekává. Její manžel je pryč a ona neví, jak zjistit, kdy se asi vrátí. Přišel jí dopis od matky, která jí připomíná, jak důležité je vybudovat si u služebnictva autoritu, a Rosalind se obává, že vyptávání, kde se manžel nachází, by v očích personálu její postavení neupevnilo.

Přece jen však učiní autoritativní rozhodnutí v několika záležitostech: klobásy jsou odporné a vhodné leda pro psy; musí se nainstalovat moderní vana; je potřeba vyhodit vánoční stromek a rovněž lilie (matka vždycky říkala, že lilie jí připomínají velmi *předvídatelné* ženy). Dále: urychleně se musí koupit gramofon a manželova trucovitá dcerka by měla mít francouzskou vychovatelku. *Ty sama*, stojí v dopise matčiným písmem se sklonem kupředu, *jsi v domě nové koště! Rázně a pevně!*

Navzdory matčiným instrukcím připadá Rosalind obtížné vydávat rozkazy mužským zaměstnancům, z nichž mnozí, například majordomus Blythe, jsou dost staří na to, aby jí mohli být otci. Zdá se však případné, že jakožto mladá nevěsta nemusí znát všechno. Copak nečetla v časopise *The Lady*, že „muži si nemohou pomoci a musejí reagovat na ženský půvab nevinné dívky“? „Buďte elegantní,“ pokračoval časopis, „a maličko rozmazlená, ne však znuděná.“

Rosalind se opře o klavír poblíž zarámované fotografie svého nového manžela. Líbí se jí slovní spojení „nový manžel“, působí vzrušujícím dojmem, jako dárková krabička s šustivým

hedvábným papírem. Líbí se jí ta slova vyslovit, přestože se pohledu na fotografii vyhýbá. *Nový manžel. Elegantní, ne však zruděná.*

Den uplyne. Uplynou i další velmi podobné dny.

Rosalind si objednává předplatné časopisů a vystřihuje si obrázky položek pro svůj nový život nezbytných — klobouků, nábytku, lidí — nebo si je zapisuje na seznam. Vedle její ložnice je nevelký pokojík, budoár, a v něm všechno, co by paní domu mohla potřebovat: ozdobný stůl na podávání čaje, psací stůl se stahovacím krytem, slonovinový nůž na dopisy. Rosalind sedí u stolu a probírá se výstřižky z časopisů jako člověk rýžující zlato.

S pomocí hospodyně paní Hardcastleové objedná několik základních věcí — hedvábné povlaky na polštáře, krémy na ruce — a čeká na ně. Když stojí na podestě na ochozu, může shlížet dolů do vstupní haly, které se říká Dubový sál, a dívat se, jestli něco nepřišlo. Zjistí, že věta „Jdu se trochu porozhlédnout“ obvykle zaplaší postávající služebnictvo. Ale pokud postávají dál, má Rosalind pocit, že se na nějakou malou pochůzku opravdu vydat musí.

Chilcombe není nijak veliké, všehovšudy devět ložnic, ale bylo postaveno a dostavováno tak záhadným způsobem, že se člověk do jednotlivých jeho částí dostává s obtížemi. Obyvatelé i zaměstnanci musejí podnikat dlouhé výpravy spletítymi chodbami s proměnlivým sklonem, které se svažují jako lodní paluba. Často se tu vyskytují nečekané schody, nenadálá odpočívadla. Úzká okénka připomínají střílny a kamenné zdi jsou na omak vlhké.

Rosalind by ráda šla ven, jenže okolní svět vypadá nepřístupně. V Londýně byla příroda úhledně rozdělena do parků. Za soumraku rozsvěceli lampáři dlouhými tyčemi plynové lampy lemující chodníky a po celém městě se mihotavě probouzely k životu zlatavé kruhy. V Dorsetu však padne tma tak dokonalá, že to připomíná uhelný sklípek. Nejsou tu žádná zastřešená pódia ani sochy. Jen zlověstné lesy a pár akrů pozemků, kde jsou doma leda tak

starodávné stromy s plůtkem kolem kmene, jako kdyby byl každý z nich jediný svého druhu. Jeden vrásčitý dub je tak vetší, že jeho větve potřebují kovové podpěry. Proč ho nenechají odumřít? diví se Rosalind, strom je totiž velice ošklivý; schránka z kůry napínající se do stran jako člověk přikovaný ke zdi kobky.

Zadní část domu vede na dvůr ohraničený cihlovými staveními: prádelnou, kůlnou na nářadí a stájemi. K nim přiléhá užitková zahrada obehnaná zdí; stará se o ni zahradník a popojíždí s trakařem sem a tam. Na klíce občas visí mrtví bažanti nebo zajáci. Sloužící si tlumeně povídají a smějí se. Rosalind je sleduje z okna na podestě a dává si pozor, aby ji nezahlédli.

Asi míli odtud leží vesnice Chilcombe Mell, ale když tamtudy Rosalind s Jasperem projíždějí cestou z nádraží, zahlédla jen hrstku domků s doškovou střechou, pár obchodů, kostel a hospodu. Zdálo se, že je to napůl opuštěné místo; všechna stavení navršená na jednu hromadu na dně údolíčka, jako by se dolů svezla v lavině. Za vsí leží vyvýšený hřeben rovnoběžný s pobřežím, příkrý sráz posetý rozježenými stromy a prehistorickými pohřebními mohylami. Nazývá se Ridgeway a dokonale je izoluje od okolního světa. Kdo ji tu kdy najde?

Jasper jí během jejich známosti řekl, že Ridgeway je údajně onen kopec, na kterém pochodoval pověstný vévoda z Yorku se svými deseti tisíci muži nahoru a dolů. „Proč to probíhal?“ opáčila s vědomím, že to není žádoucí reakce. Jasperovo dvoření z velké části spočívalo v tom, že ji seznamoval s historickými fakty asi tak, jako kočka stále znovu nosí svému majiteli mrtvé myši, přestože se kdovíproč neseťká s úspěchem. Od samého začátku se jejich vztah vyznačoval touto neohrabaností: nervózními úsměvy a drobnými nepříjemnými úsluhami.

Když se jednoho rána ozve zaklepání na dveře budoáru, Rosalind rychle otevře a čeká, že jí Betty nese nejnovější nákup. Místo

ní stojí ve dveřích zavalitý vousatý muž v tvídových pumpkách. Rosalind to značně překvapí, neboť se jí podařilo zcela oddělit fyzickou bytost Jaspera Seagravea od slov „nový manžel“.

„Slyšel jsem, že nakupuješ,“ prohodí Jasper.

„Pár věcí. Proč jsi klepal, prosím tě? Copak manžel musí klepat?“

„Jestli nechceš, nebudu.“

„Jen mi to připadá —“ Rosalind zjistí, že si setkání mezi manželi představovala jinak. Neměl by k ní vejít a prohlásit, že mu strašlivě chyběla? Neměl by jí nosit tretky? Nebylo by pak všechno mnohem lepší?

„Odpoledne vezmu Guinevere na projížďku,“ oznámí jí Jasper. „Přidat by ses asi nechtěla?“

„To je kůň? Copak neprší?“

„Moc ne. To je jedno. Uvidíme se u večere.“

„S koňmi jsem to nikdy neuměla —“ Pak zaváhá, neví jistě, jak ho má oslovit. „Jaspere. Drahý.“

Jasper se zatahá za vousy, pak se nakloní a dá jí pichlavý polibek na tvář. „To je jedno,“ zopakuje a zamíří dolů.

Rosalind zavolá Betty, aby jí před večerí připravila koupel. Betty tlachá a přitom chystá Rosalindiny zelenkavé hedvábné večerní šaty — dlouhé linie, jemné plisé, boční šev zdobený korálky — a Rosalind je vděčná. Pomáhá jí to zklidnit mysl, která je od Jasperova příjezdu rozrušená. Sedí ve voňavé lázni a Bettyino klábosení vnímá jako vítanou zvukovou kulisu: sestřiny zasnuby, přípravy blížících se narozenin.

„Narozeniny — kolik let vám bude, Betty?“

„Dvacet tři, madam.“

„Stejně jako mně.“

„Chtěla bych mít vaši postavu, madam. V těchhle šatech budete hezká jako obrázek.“

Rosalind se pohledem dotkne svých bílých paží. „Ty šaty budou možná potřebovat zúžit, Betty.“

„Už zase nemáte chuť k jídlu, madam? To je škoda. Nejspíš vám chybí londýnský život. Víím, že vám vaše matka často píše.“

Rosalind tuší, že matka by takový důvěrný rozhovor se služebnou neschvalovala. Představí si ji nahrbenou nad psacím stolem, jak drápe na papír: *Role manželky je podřídít se manželovi! Být mu pomocí, inspirací a průvodkyní!*

„Matka mi píše denně,“ odpoví. „Jsem její jediné dítě.“

„Jistě je na vás pyšná, když jste tak úspěšná,“ poznamená Betty.

Role manželky, pomyslí si Rosalind. Podřídít se. Elegantní. Ne však znuděná. Sprádá ta slova v duchu během zámlk při večeři v tmavočervené jídelně a při následném čekání v ložnici a v čase poté, kdy hledí nahoru na baldachýn a hledá šikmý obličej, který ji sleduje v její roli manželky, a je v tom něco, co jí umožňuje trochu odstupu, zatímco se to děje: ten nepopsatelný vpád, jeho noční košile, kterou si nikdy nesundá, zmuchlaná mezi jejich těly jako něco, co by rád udusil, a ačkoli jedna její část touží bojovat, vzdorovat a bránit se, nehýbe se, nikdy nevykřikne, prostě tam je, oběma rukama svírá prostěradlo a civí mimo něj na strop.

Jak tomu má jenom uvěřit? Že tohle násilí se na ní páchá každou noc a lidé všude kolem ní tvrdě spí ve svých postelích, spokojení, že se to děje.

A v podkroví prstík kreslí B-R-A-T-R, B-R-A-T-R, B-R-A-T-R.

Marnotratný bratr

Únor 1920

První známkou toho, že se do Chilcombe vrací dlouho nepřítomný Willoughby Seagrave, Jasperův mladší bratr a jediný sourozenec, je vzdálené *da-da-da*. Cristabel, která právě kráčí po trávníku se svou novou francouzskou vychovatelkou, se zastaví a poslouchá. Je to úplně nový zvuk, který se k jejím uším nese na vzdálenost plných dvaceti století; zvuk, který na panství ještě nikdo jakživ neslyšel. Cristabel pustí z ruky mrtvého hlemýžďe, aby se mohla soustředit. I francouzská vychovatelka se zastaví. *Mon Dieu, malá Cristabel. To je automobil! Oui, Madame, opravdu.* Je to auto.

Jak se vozidlo blíží, zvuk je stále zřetelnější: stává se z něj rychlé drkotavé *dak-dak-dak-dak*. Několika mužům, kteří právě vyklízejí stáje za domem, ten zvuk mrazivě připomene německé zbraně. Ale pro Maudie Kitcatovou a Betty Bemroseovou, služebné, které klopýtají jedna přes druhou, aby byly u dveří první, je to zvuk uhrančivosti a úniku, výletů a svobody, Londýna a Brightonu, Swanage a Weymouthu. Je to zvuk budoucnosti. Je to Willoughby Seagrave.

Betty i Maudie jsou Willoughbyho horlivými příznivkyněmi. Tajně si dávají pozor, aby se jim do rukou dostaly jeho dopisy pro Cristabel, neteř narozenou za války, kterou Willoughby kvůli své vojenské službě v Egyptě zatím ani jednou neviděl. Betty se

od svého otce, který provozuje hospodu ve vsi, naučila číst, takže může Willoughbyho dopisy předčítat Maudie a Cristabel. A dopisy jsou to náramné, plné smrtících štirů, pouštního měsíce a kočovných kmenů. To vše vylíčené Willoughbyho kudrlinkovým písmem se stoupajícími pomlčkami a hojností velkých písmen; jeho hlas je důvěrný i dramatický (*Dej na moje slova, Cristabel — tohle bylo dobrodružství první třídy!*).

Jeho dopisy pokaždé začínají *Má drabá mladá dámo*, pak se vrhají střemhlav do pokračování nějakého smělého počínu z minula, takže se jeho korespondence stává nekonečným řetězcem husarských kousků (*Bezpochyby si vzpomínáš, že jsem seskočil z mrzutého dromedára, aby mě Mubammad nepovažoval za ustrašeného třasořitku, a společně jsme pěšky pronásledovali několik Senussiů přes duny — moji muži v závěsu, vyčerpaní, avšak odhodlaní!*). Na konci každého dopisu Cristabel poručí: „Ještě jednou. Ještě jednou.“ A tak čtení pokračuje.

Proč Willoughby dál tryskem uhání po poušti, zatímco všichni ostatní už se z války vrátili domů, to jim není úplně jasné, ale zahlédly jeho fotografii v krémově bílé uniformě, než ji Jasper uložil do šuplíku, a je to zrovna takový švihák jako filmové hvězdy v Rosalindiných časopisech. Třiadvacetiletá Betty se Willoughbyho dobrodružstvími kochá stejně, jako si libuje v novinových drbech o mladých bohémských aristokratech a jejich londýnských večírcích. Čtrnáctileté Maudie však Willoughby úplně učaroval. Když Betty předčítá jeho dopisy, Maudie se do tváří vkrade sytý ruměnc a usídli se tam.

Maudie, nejmladší kuchticka a Cristabelina společnice v podnikroví, je sirotek se sklonem k divokosti. Jednou zamkla poslíčka v prádelně, když si ji dobíral kvůli neposlušným vlasům. Proslychá se, že její rodiče byli pašeráci. Proslychá se, že poslíček našel v brašně na kole bezhlavou krysou. Maudie popadne Betty za ruku a společně se rozběhnou ke dveřím, zatímco vozidlo s Willoughbym

a hromadou ošuntělých zavazadel burácí po příjezdové cestě. Nemůžou si nechat ujít jeho úvodní scénu. Právě to totiž Willoughby slibuje: on sám je divadelní kus.

Rámus je tak velký, že Jasper, který snídá v jídelně, se uprostřed uzenuče zarazí a zeptá se: „To nás chce někdo přepadnout?“

Rosalind na vzdáleném konci stolu odloží šálek a zvedne ruku k hrdlu. Zvenčí se ozve rána, jak kdosi zabouchne dvířka od auta, a následuje kakofonie všech havranů hnízdících na okolních stro-mech, kteří se naráz vznesou do vzduchu.

Majordomus Blythe předvede úhlednou poloúklonu a chystá se jít vyhledat původce rámusu, ale ten už je u nich, nakráčí do pokoje, obličej ukoptěný od bláta a automobilistické brýle posazené až na vršku vlnitých vlasů barvy mědi. Najednou je místnost plná lidí, kteří tam ještě před chvílí nebyli, celý houf se jich tam tlačí za Willoughbym, dav, jehož součástí je Betty a Maudie, hospodyně paní Hardcastleová, nová francouzská vychovatelka i Cristabel s klacíkem v ruce.

„Tak tedy,“ pronese Willoughby, hlas má vřelý a uklidňující a jako by v něm byla přimíchaná špetka smíchu. „Všechny vás zdravím.“

Jeho publikum se chichotá a něco drmolí, mluví jeden přes druhého, nervózní spoluúčastníci.

Cristabel se protlačí mezi přihlížejícími a slavnostně pozvedne klacík. Willoughby se hluboce ukloní jako princ z vánočního představení a řekne: „Ty jsi určitě Cristabel. Vidím v tobě tvou matku. Je mi ctí, že tě konečně poznávám.“ Pak osloví Jaspera a Rosalind, kteří dosud sedí u stolu. „I když v Londýně jsem zaslechl, že můj bratr prý touží svou rodinu rozšířit — a proč by taky ne?“

Rosalind se začervená. Jasper otevře ústa, ale propásne svou repliku, zatímco Willoughby se obrátí zpátky k obecenstvu.

„Betty Bemroseová, chybělas mi. V poušti jsem toužil po tvých šikovných rukou. Nikdo v celém Egyptě neštupuje ponožky tak jako ty. Byl jsem rozedraný a opuštěný.“

„Pane Willoughby,“ hlesne Betty a udělá pukrle, zděšená a současně potěšená.

Willoughbyho tón mění rejstříky tak hladce, že je těžké zjistit, jestli je hvězdou romantického filmu, shakespearovské komedie, nebo frašky z West Endu, a tudíž není jisté, jestli se má člověk cítit jeho řeči dotčený. Většina lidí ho pro nedostatek důkazů uznává nevinným, protože má nad jedním koutkem úst vrásku, která svědčí o tom, že si vychutnává jak nejednoznačnost, tak i všechny případy, kdy ho lidé shledali nevinným — i o jeho šlechetné ochotě nechat si to líbit znovu.

Jasper si odfrkne. „Podle toho děsného randálu soudím, že sis koupil nějaký nesmyslný vehikl.“

„Taky tě ohromně rád vidím, bratře,“ opáčí Willoughby. „Ano, mám jeden nesmyslný vehikl. Třeba tě zlákám k projížďce.“

„Mohl jsi nám vzkázat, v kolik přijedeš. Dát nám čas zabít vykrmené tele,“ řekne Jasper a vytáhne si ubrousek zpoza límce.

„A zkazit tohle nádherné překvapení? Proboha, ne,“ namítne Willoughby, ačkoli se teď právě usmívá na francouzskou vychovatelku. „Spíš se mi zdá, že téhle mladé dámě by se nesmyslný vehikl mohl zamlouvat.“

„Monsieur Willoughby —“

„Dokážu si vás představit jako závodnici, mademoiselle. V kožených rukavicích. Jak uháníte třicítkou.“ Sundá si z hlavy brýle a hodí je jejím směrem. „Zkuste ji je.“

„Pane Willoughby, jistě se budete chtít vykoupat,“ poznamená paní Hardcastleová, ale to už Willoughby popadne vychovatelku za paži a vede ji Dubovým sálem ven.

„Jen malá vyjížďka. Vyzkoušet si ten pocit.“ Cestou míjejí Mau-die, jejíž ušaslý obličej připomíná pouštní měsíc.

Když Rosalind přistoupí v jídelně k oknu, v bledém světle únorového dopoledne vidí: Willoughbyho, francouzskou vychovatelku v automobilistických brýlích, vážně se tvářící hospodyni a dítě mávající klacíkem, všechny rozesazené v obrovském autě bez střechy, jež se zvolna šine po cestě a tu a tam zajíždí na okraj trávníku. Této neobvyklé činnosti přihlíží Jasper, který se přímo neusmívá, ale ani nemračí, dále Betty, Maudie a houf sloužících. Rosalind se dívá, jak auto zrychlí, od kol mu odlétne štěrka, francouzská pasažérka zaječí a Willoughby přes rameno křikne: „Na oběd budeme zpátky!“

Rosalind slyší, jak Jasper vešel do domu a uchýlil se do své pracovny. Sama zamíří do salonu, ale nemůže klidně spočinout. Ruší ji sloužící, kteří poletují z pokoje do pokoje, od okna k oknu, jako hejno ptáků uvězněné v domě. Nakonec si prostě založí ruce v klíně, zavře oči a čeká. Čekání jí jde čím dál lépe.

Motoristé se do Chilcombe vrátí za tři hodiny, celí zaprášení a se šmouhami od čehosi, co připomíná jahodový džem. Cristabel tvrdě spí, dál svírá v ruce klacík a paní Hardcastleová ji nese v náručí. Rosalind je očekává v Dubovém sále.

„Proboha,“ řekne, „ať někdo odnese to dítě nahoru a pořádně ho umyje. Skoro se na něj nemůžu podívat.“

Ve vlastním hlase slyší matku a uklidňuje ji to. Rozruch kolem Willoughbyho příjezdu jí umožnil vstoupit do role, která jí zatím unikala: paní domu. Když kolem ní procházejí větrem ošlehaní výletníci, napřímí se v zádech. Francouzská vychovatelka má za uchem zastrčený růžový karafiát. Willoughby postává vzadu ve dveřích, v ruce drží řidičskou čapku a provinile si hladí knír.

„Nepůjdete dál?“ zeptá se Rosalind.

„Bojím se, že jsem zapůsobil strašně nepříznivým dojmem.“

„Rozhodně není obvyklé, aby host vzal na vyjížďku půl domácnosti.“

„Ne. To se nedělá,“ přisvědčí Willoughby.

„Co si pomyslí lidi z vesnice, když vidí, jak se řítíte kolem?“

„Záleží vám na tom, co si pomyslí?“

Rosalind se zamračí. „Samozřejmě.“

Willoughby pokrčí rameny. „Myslím, že si to užili. Zastavili jsme se v hospodě, aby si mohli auto pořádně prohlédnout.“

„Vy jste byli ve vsi v hospodě?“

„Byli. Máte snad něco proti tomu?“

„Ne. Ano,“ opraví se Rosalind. „Totiž, možná bych proti tomu nic neměla. Kdyby se mě někdo zeptal.“

„V to jsem právě doufal. Můžeme začít znovu? Tentokrát jak se sluší a patří. Až se vykoupu, budu tak zářivě čistý a dokonale způsobilý, že mě nepoznáte.“ Usměje se a je to oslepující zášleh fotografického blesku.

„To zní — přijatelně,“ souhlasí Rosalind.

„Jste prima ženská. Věděl jsem, že budete.“

„Opravdu? Proč jste si to myslel?“

Ale to už Willoughby kráčí kolem ní, vytahuje si košili z kalhot, bere schody nahoru po dvou a volá: „Mám už nachystanou teplou vodu, Betty?“

Rosalind je ponechána u dveří i se svými nezodpovězenými otázkami, s plnou hrstí replik.

Kroužkování a obtahování

Březen 1920

S Willoughbym je Chilcombe jiné. Ještě než Cristabel otevře oči, cítí ve vzduchu chvějivou změnu. Vykrade se z postele potmě stejně jako Maudie, dřív než se vzbudí kdokoli další, a zatímco Maudie se vydá do přípravný a pustí se do ranních činností, Cristabel sejde po špičkách do kuchyně a zamíří ven hledat Willoughbyho automobil.

Maudie jí řekla, že na takhle strašlivě časném vstávání je dobrá jediná věc: že předešlý den už skončil, ale nový ještě nezačal a v mezeře mezi tím patří dům jí. Cristabel cítí pravdivost těch slov, když vykročí pod tmavé modročerné nebe, kde se neozývá nic než cvrlikání kosa, řádka stříbrných stehů na plachtě tmy. Tento tichý, tajemný svět je plný možností. Všechno, čeho se teď Cristabel dotkne, bude její.

Automobil je zaparkovaný u stájí a zakrytý celtovinou, pod níž se dá snadno vlézt. Cristabel si vykasá noční košili, vysouká se na sedadlo řidiče a zkoumá volant, leštěnou dřevěnou palubní desku a číselníky pod sklem, na které může tukat. Pootočí volantem ze strany na stranu. Řekne: „Držte si klobouky, dámy.“

Občas mrkne na zadní sedadlo, kde seděla, když jí strýček Willoughby koupil linecký koláček s džemem, jen tak do ruky, žádný talířek ani ubrousek, a zatímco ho jedla, projížděli kalužemi a všichni vřískali. „Jen pro tebe,“ řekl jí, „nesmíš se s nikým dělit.“

„Já se nedělím,“ odpověděla a on se tolik smál, že se mu ani neobtěžovala vysvětlovat, že nic nedostává, takže se dělit nemůže. Ráda poslouchá jeho smích. Ten nepotlačitelný zvuk, vpadávající do obvyklého běhu věcí jako dělová koule. Cristabel si klekne na kožené sedadlo a natáhne se po gumovém balonku od měděného klaksonu.

Rosalind se vzbudí časně, ze spánku ji vytrhne hlasitý zvuk zvenčí. Snad už Willoughby neodjíždí? Kdykoli je s nimi, v domě vládne atmosféra vzrušení a příprav — jako by začínaly prázdniny —, avšak zároveň je přítomný i strach, že by mohl náhle odjet.

Rosalind nařídí Betty, aby ji rychle oblékla, a ona tak mohla být co nejdřív u snídaně, ale dorazí tam jako první. Willoughby a Jasper se objeví až po hodině a dožadují se velkého množství jídla. Rosalind do sebe při snídani zřídka kdy něco dostane a neřekne nic než obvyklé zdvořilosti, pozoruje však, jak se bratři handrkuje, zatímco pořádají všechno, co se před ně položí, sledování podobiznami přísných předků z rodu Seagraveů.

Jasper se krmí metodou primitivní a živočišnou, potravu do sebe hází jako člověk, který už dávno není pro potěšení, zatímco Willoughby jídlo konzumuje s okázalostí malíře — na drolící se topinku rozmáchle nanáší tahy marmelády, mléko si nalévá do šálku ze džbánu, který drží tak vysoko, že se z tekutiny stává tenoučký pramínek, a olizuje si máslo z prstů, zatímco mává na Blythea a žádá o další slaninu.

„Švagrová Rosalind, současná paní Seagraveová,“ pronese Willoughby a naloží si na talíř poslední vejce, „jaké máte plány pro nadcházející týden?“

„Willoughby,“ zavrčí Jasper z hloubi svých rýží posetých vousů.

„Tedy —“ začne Rosalind.

„Jedu totiž na pár dní do Brightonu, takže mě nebudete muset krmit a taky ušetříte na svíčkách. Šokuje mě, že pořád vzdoruješ elektrickým lampám, Jaspere. V mém pokoji je tma jako v hrobě.“

„Olejové lampy jsou naprosto dostačující,“ opáčí Jasper. „Nechci mít přes pozemky natažené nevzhledné dráty.“

„Co budete dělat v Brightonu, Willoughby?“ otáže se Rosalind. „Jednou jsem tam byla.“

„Mám tam schůzku s jedním člověkem kvůli leteckému dobrodružství.“

Jasper si vzdychne. „Měj přece rozum, Willoughby. Naše rodinné prostředky nejsou bezedný důl. Jak ti pořád opakuju, v koloniích se armádním vysloužilcům nabízejí dobrá místa. Minulý měsíc jsem v klubu viděl tvého přítele Perryho Drakea — odjíždí na Cejlon, aby srovnal tamní obyvatele do latě.“

„Perry bude určitě dělat našemu impériu čest. Ale já na tohle náladu nemám. Rodiče mi odkázali peníze, abych mohl podnikat, co se mi zachce.“

„Nemůžeš rozházet všechny svoje peníze za nesmysly,“ namítne Jasper.

„Proč ne?“ opáčí Willoughby. „Copak nečteš noviny? Velká panství se rozprodávají jedno po druhém. Proč neutratit penízky za něco příjemného, než o všechno přijdeme? Kdy sis naposledy koupil něco jiného než koně? K čemu je tohle malicherné vyžadování, aby se všechno dělalo tak jako vždycky?“

„Koupil jsem klavír. Pro Rosalind. Pro svou ženu.“

„Hraje na něj někdy někdo?“

„Máme odpovědnost —“

„Budoucnosti se nevyhneš, bratře, ať se ti to líbí, nebo ne,“ prohlásí Willoughby. „Tou zmínkou o Perrym jsi mi připomněl, že se v armádě seznámil s jedním chlapíkem, který by se hodil jako správce Chilcombe. Nějaký Brewer. Je praktický a umí si všímat detailů v účtech. Někoho takového budeš brzy potřebovat.“

Jasper však pokračuje v konverzaci směrem, kterým se vydal dřív, než se začalo mluvit o jakýchkoli správcích. „Máme odpovědnost. Personál, který na nás spoléhá.“

Willoughby se otočí k Rosalind. „Dovolte, abych vám pověděl o svých leteckých dobrodružstvích, paní Seagraveová. Jeden deník nabízí nemravnou spoustu peněz prvnímu, kdo bez zastávky doletí z New Yorku do Paříže.“

„Nebylo by to nebezpečné?“ otáže se Rosalind.

„Člověku by přitom možná uletěl klobouk. Ale tam nahoře je to vzrušující, díváte se dolů na mraky. Bílá peřina, která se táhne až k obzoru.“

„Hlouposti,“ ucedí Jasper.

„Nikdy jsem v letadle neseděla,“ řekne jeho žena.

„Slétnu sem dolů. Přistanu na trávníku,“ opáčí Willoughby.

„Nic takového neuděláš,“ zavrčí Jasper.

„Cristabel by měla radost,“ namítne Willoughby.

„Neměl bys u snadno ovlivnitelného malého děvčete podporovat vztah k létání.“

„V tomto směru už je možná trochu pozdě, Jaspere. Objednal jsem pro ni letadélko na hraní a taky jsem, představ si, našel jeden z těch dřevěných mečů, které jsme si jako kluci schovávali ve stáji — a tak jsem jí ho vyčistil.“

„Proboha, Willoughby, ten meč byl můj,“ ohradí se Jasper.

„Na trávníku byste s letadlem přistát nemohl, ne?“ zapochybuje Rosalind.

Willoughby se usměje. „Je to snad výzva?“

„Nedovolím, abys na mém trávníku plácal křídly jako nějaký bažant,“ oboří se na něj Jasper.

„Chceš říct orel.“

„A nenechám se u vlastního stolu provokovat při snídani, slyšíš?“ štěkne Jasper a vyškubne si ubrousek zpod límce.

„Všichni slyší, bratře.“

Jasper zlostně vypočoduje z místnosti a práskne dveřmi. Nádobí zařinčí: ostrý stříbrný cinkot střetu příborů s porcelánem. Willoughby se nahne přes stůl a přisune si bratrův talíř. Z předsíně

k nim dolehne křik — „To dítě tu všude rozházelo ty svoje nemožné klacky!“ — pak Cristabelin hlásek volající „Ústup na barikády!“ a dupot jejích nohou po schodech nahoru.

Rosalind čeká, až se stůl uklidní. „Willoughby, snad nebudeme muset Chilcombe prodat? Jasper říká, že rodina Seagraveových tu žije už celé generace.“

„I vy jste teď Seagraveová. Co si o tom myslíte?“

„Nikdy nevím s určitostí, co si myslím.“

„Musíte mít syna, pak můžete začít mluvit víc sebevědomě. V ideálním případě dva syny. Dědice a jeho náhradníka. Není potřeba se červenat, drahá sestro.“

„Copak vám je jedno, co bude?“

„Paní Seagraveová, já jsem náhradník. Kam až oko dohlédne, nic mi tu nepatří.“ Willoughby pohybem ruky opíše široký oblouk a pak se vrátí k tomu, co Jasper nedojedl.

Do místnosti vstoupí majordomus Blythe a poupraví si bílé rukavice. „Budete si přát ještě něco, pane?“

„Vůbec nic,“ odvětí Willoughby. „Ať mi někdo přiveze auto.“

„Copak tak brzy odjíždíte?“ zeptá se Rosalind, ale Willoughby už je na odchodu a odnáší si s sebou Jasperovu topinku.

Snídaně, při níž jsou přítomni oba bratři Seagraveovi, často končí takhle, kradením jídla, odhazováním ubrousků na zem a dramatickými odchody, a současná paní Seagraveová zůstává u stolu sama a z nedostatku jiné činnosti civí na cukřenku. Kdykoli Willoughby odejde, Rosalind cítí, že promeškala příležitost. Hrozně ráda by mu ukázala, že i ona je světaznalá a zběhlá v posledních společenských novinkách. Kež by věděla, jak upoutat jeho zájem, jak zpomalit jeho zářivý kolotoč natolik, aby i ona mohla naskočit.

Čím víc Rosalind Willoughbyho pozoruje, tím víc si všímá, že pro něj pravidla chování zřejmě neplatí. U stolu se objevuje nahodile;

kapesníky má z egyptského hedvábí a pestrobarevné. Nikdy se nepřipojí k obyvatelům domu, když v neděli ráno svědomitě pochodují do kostela v Chilcombe Mell, ale Rosalind ho zahlédla, jak vesele rozpráví s muži z vesnice. Jasper ho za to jednou huboval a Willoughby opáčil, že s takovými muži bojoval bok po boku a že se k nim teď nehodlá začít chovat povýšeně.

Po odpolední siestě Rosalind často odhrne závěsy v ložnici a dívá se, jak švagrova vysoká postava mizí mezi stromy na okraji trávníku a vedle něj kluše Cristabel s dřevěným mečem v ruce. Betty říkala, že spolu chodí na pláž, Willoughby prý neterž učí chytat kraby. Rosalind by ráda věděla, kdo to dovolil. Přemýšlí, co má na práci francouzská vychovatelka, kterou najala.

Má pocit, že ve Willoughbyho životě neexistují žádné hranice. V protikladu k tomu jejímu je tak záviděníhodně svobodný, tak obratně nenucený. Rosalindin život, nejdřív s ovdovělou matkou a teď s Jasperem, připomíná nekonečnou řádku nedělí: dny určené hodinami a svázané pravidly, plně uhlazených způsobů a obědů. Jak vzrušující je objevit, že přísná určenost věcí — nožů na ryby, ubrusů, konverzačních témat — je právě tak libovolná jako rozhodnutí, že jeden den se pojmenuje neděle a bude se k němu přistupovat jinak než ke všem ostatním. Jestliže je neděle nedělí jen proto, že jí tak říkáme, proč ji místo toho nenazvat pátkem?

Jednou ráno Rosalind potká Willoughbyho v Dubovém sále. On má namířeno ven, ona se jde trošku porozhlédnout. Willoughby pokývne směrem k seznamu v její ruce.

„Něco důležitého, paní Seagraveová?“

Rosalind sklouzne očima k papíru. „Ne, nic.“

Willoughby se zamračí. „Není to nákupní seznam? Dneska jedu do Londýna.“

„Ne, tohle je soupis obchodů, do kterých chci zajít. Až budu v Londýně.“

Willoughby jí vezme papír z ruky. „Potřebujete z těch obchodů něco?“

„Nevím, dokud v nich nejsem. Nevím, co tam mají, jenom jsem o nich četla. V časopisech. Jsou to nové obchody a já chci vidět, co všechno nabízejí. Pak si vyberu. Možná klobouk. Nebo náramek. Něco speciálního. Mám velice vyhraněný vkus.“ Těch devět vět tvoří nejdelší promluvu, jakou mu kdy adresovala.

„Výborně.“ Willoughby seznam zběžně přelétne, vrátí jí ho, zamává jí a vyjde z domu.

Za dva dny Betty přinese Rosalind balík. „Přišlo to odpolední poštou, madam.“

Uvnitř Rosalind najde dárkovou krabici převázanou stuhou. Je z kloboučnictví, které bylo v jejím seznamu na prvním místě. Obsahuje barevný ilustrovaný katalog s popisem všech druhů klobouků, které obchod nabízí, a cedulku, na které stojí kudrlinkovým písmem: *Pro paní Seagraveovou & její velice vybraněný vkus.* Cedulka jí pulzuje v ruce.

Rosalind přechází po podestě, roztržitě se dotýká svého krku a pozoruje sloupky zvířeného prachu v místech, kde světlo prochází vysokými okny do sálu s tikajícími pendlovkami. V budoáru si vystřihuje obrázky z časopisů a nechává je, aby se snášely na podlahu. Prochází svůj katalog, kroužkuje a pak své kroužky obtahuje. Katalog. Cedulka. Katalog. Cedulka. Její příležitost časem přijde.

Pak se z toho stane zvyk. Kdykoli Willoughby jede do Londýna, předem navštíví Rosalind a zeptá se, jestli nemá zajít do některého z jejích obchodů.

Willoughby je v umění pozornosti vůči ženám zběhlý, ale tahle zábava ho těší, zejména kvůli specifčnosti Rosalindiných požadavků — „jednodruhovná květinová vůně od zavedeného fran-

couzského výrobce, ale ne kolínská, měla by to být parfémovaná voda, nebo vůbec nic“ — tak nečekaných, vzhledem k tomu, že přicházejí od bratrovy ostýchavé mladé manželky.

Baví ho i obřadný návrat do Chilcombe: přinese dovnitř hromadu krabic a dívá se, jak Rosalind zkoumá jejich obsah, upřeně a soustředěně jako klenotník, a její přijetí nebo odmítnutí dotyčných předmětů je úplné a nezvratné. Jsou to jediné chvíle, kdy ji vidí, jak se rozhoduje, aniž se podřizuje Jasperovi, a připadá mu to okouzující.

Občas něco vybere sám a porovnává svůj vkus s jejím. Tvrdí, že šlo o návrh majitele obchodu, a čeká na její reakci. Baví se tím, že věci, které vybral, se pokaždé setkají s odmítnutím; je si jistý, že kdyby jí je dal jako dárky, předstírala by, že je z nich nadšená.

Jen jeden z jeho tajných nákupů — nová dámská voňavka Mitsouko od Guerlainu — se dočká jejího schválení. Rosalind si ji kápne na zápěstí, přivoní a pak nakrčí nos. „Strašně silná.“ Ale když chce Willoughby elegantní hranatou lahvičku znovu uzavřít zátkou ve tvaru skleněného srdíčka, vezme si ji švagrová od něj zpátky. „Ne, nechám si ji. Úplně nevkusná není.“ Když Willoughby odchází, vidí, jak Rosalind sklání obličej k zápěstí a se soustředěným výrazem vůni vdechuje.

Tyto okamžiky se mu tu a tam vracejí. Její potěšení, když jí věci přinese, její radost při rozbalování. Fialové žilky na vnitřní straně zápěstí. Stíny pod očima. Jak upřeně hleděla. Vypadalo to, že se dívá na víc než na pár věcí v dárkových krabičkách: jako by pozorovala celý miniaturní svět; botanikovo oko vycvičené používáním mikroskopu.

Jednou odpoledne Willoughby potká na ochozu Cristabel; sám právě nese její nevlastní matce plnou náruč krabic.

Cristabel zamává dřevěným mečem a praví: „Stůj, cizince. Čekám na bratra. Není tam uvnitř?“

„Obávám se, že ne,“ odpoví Willoughby. „Mimochodem, tenhle druh meče se drží oběma rukama.“

„Bratr tu bude brzy. Maudie mi pověděla, k čemu jsou manželky.“

„Má milá, neposlouchej hloupé tlachání služek.“

„Maudie není hloupá. Proč ty nemáš manželku?“

„Nenašel jsem žádnou, která by ještě nebyla zadaná. A navíc se mi zdá, že je s nimi spousta práce. A jsou drahé. Radši utrácím za auta.“

„Kdy budu mít auto já?“

„Až se přestaneš mračit na svého oblíbeného strýčka. Zítra si vyjedeme, co říkáš? Můžeš s sebou vzít tu svou francouzskou vychovatelku. Je to příjemná společnost.“

„Nemůžu.“

„Proč ne?“

„Nová máma vychovatelku vyhodila.“

„To je škoda.“

„Maudie říká, že nová máma nemá ráda nikoho hezčího, než je ona sama.“

„Maudie vůbec není hloupá, vid’? A proč se už zase tak hrozně škaredíš?“

„Já nejsem hezká. Ale nová máma mě stejně nemá ráda. Jenže mně je to jedno.“

„Správně. Hezké holky bývají někdy strašně nudné. Nezapomeň, obě ruce na jílec, váha na zadní nohu. To už je lepší.“

Naléhavé výzvy

Březen 1920

Weymouth je plný písku. Přes celou šíři zátoky fouká studený východní vítr, přebíhá po bílých hřebenech vln a víří jemný písek z pláže, který pak v bodavých poryvech žene proti průčelím hotelů, zanedbaných po letech omezeného válečného obchodu. Řádka prázdných obličejů mžourajících na moře šedé jako bitevní loď. Přímořské městečko Jasperovi připadá pusté jak odlehlá výspa.

Kráčí po celé délce pobřežní promenády, po široké cestě stáčejší se podél pláže. V minulém století se po ní procházeli členové královské rodiny, teď tu však jsou jen zranění vojáci z australských a novozélandských jednotek, umístění do tohoto městečka v Dorsetu na zotavenou; pohybují se na vozících přikrytí dekou, někteří mají prázdný rukáv nebo vyhrnuté a úhledně zašpendlené nohavice. Jasper považuje za krutou hříčku osudu, že stateční muži přivyklí azurovým vodám Jižního oceánu skončili na nezajímavém jižním pobřeží Anglie, připomínajícím leda leklou rybu.

Mezi zbylými vojáky se vyskytuje i pár sezonních návštěvníků, kteří přijeli předčasně a přidržují si ve větru klobouky, a dole na pláži se v moři brodí hrstka dětí a hubené nohy začínají mít od chladu promodralé. U břehu stojí dvě prázdné staromódní koupací kabiny. O pruhovaný stan hostící maňáskové představení Punch a Judy je opřená cedule s nápisem *Přijdu hned*.

Na vzdáleném konci promenády se nachází řada červených cihlových hotýlků, obrácených zády k městskému přístavu. Nad střechami vykukují lodní stěžně jako řada krucifixů. Vedle dveří předposlední budovy stojí dřevěná tabule, která hlásá, že tam sídlí MADAME CAMILLE, MYSTICKÁ JASNOVIDKA, RÁDKYNĚ KRÁLŮ A KRÁLOVEN, ZNALKYNĚ OSUDŮ — VŠECHNO VIDÍ!! VŠECHNO ZNÁ!! A následuje křídou nakreslené jediné oko.

Jasper si oklepe z vousů písek a zatuká na dveře. Otevře mu chlapec a pokyne mu, aby šel po tmavém schodišti nahoru. Madame Camille obývá úzký pokojík v prvním patře. Přes obyčejnou lampu je navlečeno cosi červeného a průsvitného, co dodává prostoru narudlý, děsivý přísvit. Sama madame Camille sedí u kařetního stolku potaženého kulečnickovým plátnem u okna s výhledem na přístav a její ruce spočívají na skleněné kouli. Jasper usoudí, že to má být křišťálová koule, ačkoli kdo ví, klidně by to mohla být i kotevní bóje ukradená v přístavu.

Posadí se naproti vědmě a položí na stolek tři mince. Madame Camille po nich rychlostí ještěřčího jazýčku šlehne očima.

Obličej má vyzáblý a rozčuchané vlasy jí kryje šátek lemovaný třásněmi.

„Přišel jsi kvůli někomu, koho jsi ztratil,“ pronese s nepovědomým přízvukem. Možná irským. Nebo předstíraně irským.

Jaspera poleká, jak nenuceně ho oslovila. „Ano. Kvůli své ženě. Své první ženě, Annabel. Zaslechl jsem, jak jedna moje služka říkala, že jste navázala spojení s jejím nebožtíkem manželem, a —“

„Annabel. Silná žena. Těm silným se někdy s nikým spojovat nechce. Sami to nechtějí přijmout, chápeš.“ Madame Camille tře skleněnou kouli.

„Chápu.“ Moc jistý si tím není.

„Nemáš nějakou věc, která si ještě pamatuje její dotek? Něco, co měla pořád u sebe?“

Mě, pomyslí si Jasper. Já si její dotek pamatuju pořád. Zamračí se a sáhne do kapsy, kde nahmatá Annabelin účetní sešit, každou stránku vyplňuje spousta miniaturních tužkou psaných číslic. Madame Camille sešit uchopí, zavře oči a hlasitě dýchá nosem. Venku se ozve zahoukání kolesového parníku vyplouvajícího na moře.

„Slyším hlasy,“ praví madame Camille.

„Je tam?“ zašeptá Jasper. „Můžu s ní mluvit? Chtěl jsem jí povědět o Rosalind. Smysl pro povinnost mě donutil —“

„Energická žena.“

„Zlobí se na mě?“

Madame Camille se zamračí. „Je neklidná. Pořád něco hledá. Neztratila něco, co měla ráda? Šperk? Klíče?“

„Nic mě nenapadá.“

„Může to být i něco nepravděpodobného — otevřené okno — to jim hrozně vadí.“

„Okna zásadně nechávám zavřená. Mohl bych s ní mluvit?“

„Někoho volá, chudinka.“

„Proč jí proboha nemůžete říct, že tu jsem? Nebo mi aspoň dejte nějaký důkaz, že ta žena je opravdu moje Annabel.“

Madame Camille napůl otevře oči. „Žádný důkazy nepodávám, vašnosto. Co mi daj, dám já vám.“

„To je směšné!“ vyprskne Jasper, až mu skrz vousy proletí slina.

Jasnovidka na něm spočine pohledem, neúhybným, pronikavě liščím. „V tom případě to asi bude všechno.“

„Všechno, co dostanu za své peníze?“ ohradí se Jasper a v tu chvíli si všimne, že mince, které položil na stůl, už tam nejsou.

„Přichází to, jak se tomu zachce,“ odpoví žena nesnesitelně lhostejně.

Z chodby se ozve hluboké mužské zakašlání.

Jasper vstane a vztekle se vyřítí z místnosti, kolem chlapce, který ho pustil dovnitř a jemuž teď dělá společnost hromotluk v nátečnicku a kšandách a s rukama jako kýty, a spěchá po schodech

dolů, na denní světlo, kde mu náhlý šok z pestrého přímořského života přivodí nevolnost: Australané s chybějícími končetinami, rozladěný zvuk flašinetu v parku a nosově znějící vykřikování z maňáskového divadla, kde se pan Punch pere se svou ženou. *Bác, bác, bác!* Takhle se to dělá.

Jasper chvátá po promenádě a obličej se mu opakovaně křiví v jakési agonii. Jaký to byl hlupák, když si myslel, že by mohl mluvit s Annabel. Naprostý nesmysl, chodit k té podvodné cikánce. Najde kapesník, hlučně se vysmrká. Ztěžka dosedne na dřevěnou lavičku a rozhlíží se po pobřeží.

Dorsetu má až po krk. Každé ráno, když čte noviny, prochází inzeráty nabízející prodej pozemků v Cumberlandu, na severu Anglie, kde byli s Annabel na svatební cestě. S Rosalind na žádou nejel. Připadalo mu to zbytečné.

V Cumberlandu, kam se člověk podíval, měl před sebou ten druh monumentální krajiny, která by ho dokázala přimět, aby se začal zabývat náboženstvím nebo malováním akvarelů. Jenže Jasper vězí na drolicím se spodním okraji Anglie, neustále ho obtěžují nespokojení nájemci nebo zaměstnanci a všichni po něm chtějí víc, i když toho má na rozdávání čím dál méně. Myslí na účetní sešit ve své kapse, jak se mění z Annabeliných úhledných číslic v jeho vlastní chaotické škrábanice poseté otazníky.

Rostoucí daň ho donutily prodat dva statky nájemců a ten poslední si drží jen díky tomu, že souhlasil se stálou rentou v předválečné výši. Vlastní rodina je mu spíš překážkou než pomocí. Rosalind má tak drahé záliby, že by člověk brečel, a přestože po matčině smrti zdědí pořádnou sumu, řečená matka se odmítá odporoučet. Willoughby v mezičase likviduje svůj příděl peněz nehorázným tempem. Kdykoli pan Bill Brewer, nový správce, ukáže Jasperovi účetní knihu domácnosti, Jasper vidí — poprvé v životě — mezery, dluhy, chybějící zaměstnance. Zrovna minulý

týden odešel jeho jediný zbývající zahradník pracovat do hotelu v Torquay.

Z původních Jasperových zaměstnanců jich zbylo jen pár. Z války se jich vrátila sotva hrstka a i ti většinou na bitevním poli něco nechali, buď končetinu, nebo alespoň to, co usměrňovalo jejich emoce. Těkvý pohled v jejich očích Jasperovi připomínal koně po bouřce: nedalo se jim nijak rozumně domluvit. Muselo se počkat, až se vzpamatují sami, pokud vůbec.

Pokusil se účty vyrovnat a prodal několik rodinných portrétů. Když odnášeli prátetu Sylvii, pocítil záchvěv smutku, ale pak ten pocit zeslábl, jako by ho její vážný obličej sledoval z vlaku odjíždějícího do dále. Dokud se portréty nacházely pod střechou Chilcombe, spoluvytvářely uklidňující návaznost, ale jakmile jim určili cenu, cosi se z nich vytratilo. Vlak odvážející prátetu Sylvii zmizel za zatáčkou; kouř z jeho komína se vznesl k nebi a smísil se s mraky.

Jasper se znova vysmrkal, truchlivé zatroubení polnice. Moře je dál šedé, vítr stále studí. Někde v dálce na tom zmenšujícím se pobřeží leží jeho domov. Jeho starodávný dům se ženou, kterou nemiluje, s dítětem, o němž neví, jak ho milovat, a s prázdným místem, kde bývala jeho láska.

Když se Cristabel v noci vzbudí, někdy křičí „Jsem tady nahoře!“, jako by odpovídala na otázku, kde je, ale nikdo v domě se na to neptal, nikdo v domě ji nevolal. Maudie ze svého mrňavého pokojíku na druhé straně podkroví slyší, jak Cristabel vykřikne jednou, podruhé, potom tlumenou verzi a pak už nic, jen ticho dětí odložených vysoko na černočerné půdě, naslouchající, čekající.

Každé ráno po snídani odchází Rosalind ke svému psacímu stolu, kde skládá půvabné dopisy s pozvánkami a doufá, že začne žít život, který si při vyslovení svatebního slibu malovala. Každé

psaní, které vyšle do světa, si představuje jako kurážného poštovního holuba, zdolávajícího velkou zeď hřebene Ridgeway. Každý dopis obsahuje lákavou zmínku o *Jasperovu bratru Willoughbym — válečném brdinovi!*, a když ho tak skládá do obálky, přináší jí to zvláštní potěšení, jako by Willoughbyho právě zatavila do svých budoucích plánů. *Určitě přijedte!* píše. *Určitě!*

Odpovědí na její naléhavé výzvy však není mnoho.

Jednou u večere nadhodí: „Jaspere, možná bychom si mohli v sezoně pronajmout dům v Londýně?“

„Když tam potřebuju přenocovat, bývám v klubu,“ odpoví manžel.

„A co až bude tvoje dcera uvedena do společnosti? Pak by se to hodilo.“

Jasper zakašle. „To je ještě daleko.“ Odstrčí židli a vyjde z pokoje.

Jakmile Rosalind u dlouhého stolu osamí, vycítí, že se k ní blíží cupitavé krůčky služebnictva, a nasadí úsměv.

„Všechno v pořádku, madam?“

„Naprosto. Děkuji vám.“

Když pak Rosalind leží ve své nově osazené vaně, zavolá na Betty: „To dítě, Jasperova dcera — kolik je jí let?“

Ve dveřích se objeví Bettyin pihovatý obličej. „Zrovna jí byly čtyři, madam. Minulý týden měla narozeniny.“

„Myslíte, že se vyvíjí uspokojivě?“

„Ano, madam. Prý je to bystrá holčička. Už se naučila číst. Je legrační, ta Cristabel. Onehdy —“

„Podala byste mi osušku, Betty?“

„Hned to bude, madam.“

Než Betty přinese osušku, Rosalind lehce klouže sem a tam a kochá se svou novou vanou, pak se vymaní ze sevření vody a znovu se podrobí zákonům gravitace.

U toaletky si líně pohrává s obsahem šperkovnice, zatímco jí Betty pročesává vlasy. „Betty, podobá se ta Cristabel své matce? Její fotografii jsem nikdy neviděla.“

Betty se zaškaredí. „Těžko říct, madam. Paní Annabel, dej jí pánbůh nebe, měla, dalo by se říct, výrazné rysy.“

„Ach tak,“ řekne Rosalind a podívá se na sebe v zrcadle. Vlastní tvář ji uklidní. Její hladké plochy. Její jistota.

Betty dodá: „Popustila jsem vám ty červené šaty, jak jste chtěla, madam. Byly v pase trochu úzké, vidíte? To je dobře, že už jste zase při chuti.“

Takže nejdřív petrklíče

Duben 1920

První, kdo to Rosalind řekl, byla Betty. Praktická Betty se svými četnými sestrami a sbírkou vědomostí o tom, co se děje v tajemných, záluďných útrobach ženy.

Rosalind ležela v lázni s růžovým olejem a vrhala hodnotící pohledy na vlastní tělo, nadnášené vodou jako to Oféliino. „Musím přestat jíst tučné dezerty, Betty. Začíná mi růst břicho.“

Betty se zarazila při skládání ručníků. „Totiž, madam, už jsem se o tom chtěla zmínit. Moje nejstarší sestra taky mívá břicho, když je v očekávání.“

„V jakém očekávání?“

„Když čeká dítě, madam. Když je těhotná.“ Betty se soustředila na osušku ve svých rukou. „Odpusťte mou troufalost, madam, ale máte — všimla jste si nějaké změny — měla jste v poslední době pravidelnou měsíční návštěvu?“

Rosalind neodpověděla. Zaslechla slovo „dítě“ a pak se jí uši samy zavřely, šikovně jako vydří, takže k ní Bettyin hlas doléhal jako nesrozumitelné *bubly, bubly, bubly*. Ležela tiše a bez hnutí. Něco v ní je. Něco do ní dali. Jak se mohli opovážit takhle jí narušit soukromí.

Betty se na ni zadívala. „Madam?“

„Dnes nebudu večerět s manželem,“ zaslechla Rosalind vlastní hlas a překvapilo ji, jak věcně zní. „Řekla byste to laskavě paní Hardcastleové? Můžete jít.“

Rosalind zůstala ve vaně na nožičkách tak dlouho, až voda vystydla. Nad hladinu vykukoval jen její obličej, kolena a ňadra: blede souostroví. Vznášela se ve vodě s vrstvičkou oleje a nechala se jí podpírat, zavěšená nad zbytkem domu. Naslouchala pokračujícím večerním činnostem: cupitání služebnictva po schodech; odbíjení pendlovek; družné krákorání havrana zvenčí připomínající najatého řečníka po slavnostní večeři. Všechno bylo, jak má být, jak to bude stále.

Když se trošku potopila tak, že měla uši pod vodou, slyšela velice zblízka tlukot svého srdce. Jak tam tak ležela a chvěla se, po těle husí kůži, Rosalind poprvé za svůj dospělý život zatoužila, aby u sebe měla matku, ale pak si vzpomněla, jaká matka je, a místo toho si přála, aby jí byl osud nadělil jinou matku. Třeba takovou, jakou má Betty: ta spolu se svým mužem vlastní hospodu a je náchylná k nadměrnému popíjení ginu, ale člověk jí může svěřit své trampoty. Jenže je to hloupost, takhle přemýšlet. Vlastní matka je vlastní matka, ať se to člověku líbí, nebo ne. Nikdo si ji nevybírá. Kdyby měla matku, která nasává gin a pracuje ve vesnické hospodě, kde by teď sama propána byla? Rozhodně ne ve vaně na nožičkách. Rozhodně by jí nepatřil pravý růžový olej do koupele. A Rosalind pozorovala, jak světlo na stěně koupelny postupně přechází ze zlatavého v broskvové a pak v popelavé.

Další den ráno se k ní do ložnice dostavil doktor.

Rosalind se dovтіpila, že Betty o její nové tělesné vypouklině pověděla paní Hardcastleové a pak se tato informace dostala jak k doktorovi, tak k Jasperovi, protože na tácu se snídání se objevila kytice petrklíčů. Rosalind se ulevilo, protože si nedokázala představit, jak by to Jasperovi řekla sama. Takže nejdřív petrklíče a pak doktor, to všechno ještě před tím, než vstala. Teď když je nosičkou možného syna a dědice Seagravea, manžel jí bude dávat květiny a pouštět k ní do pokoje cizí muže, aby ji vyšetřili.

Doktor se jmenoval Harold Rutledge. Jasperův známý. Baňatý a brunátný jako korbel. Rosalind se upřeně dívala na baldachýn nad postelí, zatímco jí lékař rukama přejížděl po břiše a nahýbal se k ní tak blízko, že cítila jeho dech prosycený včerejším přidělem brandy.

„Všechno vypadá výtečně. Hodně odpočinku, žádné ježdění na koni, ale běžné manželské styky mohou pokračovat,“ prohlásil doktor Rutledge a zasmál se podivně vítězoslavným smíchem. „Pašák Jasper,“ dodal, odhrnul Rosalind vršek noční košile a přitiskl jí k hradu studený stetoskop.

Rosalind přemítala, co tím kovovým nástrojem asi slyší. Představila si duté šelestění rákosí. Uvědomovala si jakýsi stísňený, zoufalý pocit, který se zmírnil, jedině když se soustředila na vzdálený roh baldachýnu.

Doktor si sundal stetoskop a povytáhl jí noční košili tak leda- byle, jako když člověk otáčí stránku v novinách. „Výborně, výborně,“ dodal.

Zdálo se, že všichni jsou velmi potěšeni, a přestože o tom Rosalind nepověděla živé duši, zjevně to věděl každý, téměř okamžitě. Dostavily se vesnické děti s kyticemi. Řeznický učeň přinesl spoustu masa. Dokonce i farář v Chilcombe Mell jí z kazatelný věnoval vlídný zářivý úsměv, když hovořil o plodnosti. Bylo to, jako by právě na tohle všichni celou dobu čekali.

Vzpomněla si, jak srdečně ji vítali, když přijela. Horlivé ruce, které jí otevíraly dveře, nosily zavazadla, nabízely čaj. Všichni jí žehlili šaty, nalévali víno a ona se cítila málem královsky, jako by byla někdo významný. Jenže o ni jim vlastně nešlo, že? Chtěli tohle.

Rosalind se pod záminkou nervového vypětí uchýlila do svého pokoje a přijímala jen Betty, paní Hardcastleovou nebo Willoughbyho, když přijel s věcmi z Londýna. Jasper se s tím kupodivu smířil a stáhl se, jen zamumlal: „Jak si přeješ.“

Občas se zastavil doktor Rutledge a prohlédl její rostoucí břicho. Radil jí, aby zkusila cigarety, těhotné ženy prý mívají sklony k hysterii. „Mozku chybí dostatek živin. Zkuste denně vykouřit pár cigaret po jídle a budete jako rybička.“

Cigarety (dodané Jasperem) (ve stříbrném pouzdře s vyrytými jejími iniciálami, dodaném Willoughbym) byly odporné, ale vytrvala. Na tom, jak se jí po nich točila hlava, bylo cosi, co se jí téměř líbilo. Představovala si samu sebe s elegantní špičkou na cigarety na večírku v Belgravii. Už ji netěšilo dívat se na vlastní tělo. Dávala přednost té verzi sebe samé, pro kterou objednávala oblečení: hostitelce z lepší společnosti s třiapadesáti centimetry v pase.

V břicho jí rostlo vpašované stvoření. Ze všech sil se ho snažila ignorovat, ale bylo jí horko a zmáhala ji únava, připadala si jako napučená bečka. Navzdory oknům otevřeným dokořán sebou v noci házela a zmítala se, celá zbrocená potem. Její tělo vyrábělo teplo jako tavicí pec. Každé ráno se budila vyčerpaná a s nakyslou kovovou chutí v ústech, jako by celou noc cucala mince.

Samozřejmě je nenapadlo oznámit to Cristabel. Nic takového jim nepřišlo na mysl. Zůstalo to mimo jejich uvažování, spolu s většinou všeho ostatního, co se dívky týkalo. Takové myšlenky se podobaly nevyzvednutým předmětům nevalné ceny. A jak už to bývá, tyto zapomenuté předměty zvedli sloužící.

Jednou večer nakoukla do Cristabelina podkrovního pokojíčku Maudie Kitcatová a řekla: „Budeš mít bratříčka nebo sestřičku, už ti to řekli?“

Cristabel vzhledla z postýlky, kde si její sbírka kamínků s obličejí právě stavěla domeček pod polštářem, aby se tam mohly bránit před zuřivými útoky pohlednice psa zvaného Pes. „Bratra?“ „Je to možné.“

Kamínky s obličejí vyběhly ze svého polštářového úkrytu, ve tvářích výraz radosti a ulehčení, a pohlednice se psem zvaným Pes se zřítíla jako velká zeď.

Maudie se na Cristabel dál upřeně dívala a pokračovala: „Betty říká, že jestli to tentokrát nebude kluk, nenechají toho, dokud se ho nedočkají.“

„Kde bydlí bratr teď?“ zeptala se Cristabel.

„V břiše paní Seagraveové. To proto je tak tlustá.“

Cristabel sáhla pod postel, vybrala si z hromádky klacíků pár větviček a začala stavět hraničku. Opatrně kladla větvičky jednu přes druhou a pak poznamenala: „Já jsem u ní v břiše nebydlela.“

„To ne.“

„Bydlela jsem tady. Na tomhle místě. Tohle je moje místo.“

„Ano.“

„Bratr tu bude bydlet taky. Se mnou. Budu se o něj starat.“ Po-
dívala se na Maudie, která přikývla a pak odkráčela podkrovní chodbičkou.

Cristabel položila pohlednici se Psem na hraničku a kolem ní vyrovnala do kruhu kamínky s obličejí. Večer bude velká hostina. Pohlednice psa zvaného Pes se bude opékat s červeným jablkem v tlamě. Bude čerstvý sníh. A koláčky s džemem. Každý si bude moct přidat. A nikdo nepůjde spát.

Pod postelemi

Pod Cristabelinou postelí

Peříčka, klacíky, ovčí vlna, lebka racka, vyschlá

kulička lepidla, jedno velké krabí klepeto.

Tři hlemýždi v zavařovací sklenici.

Zapalovač ze zákopů.

Dřevěný meč.

Letadélko na hraní.

Kresby vojáků, někdy doprovázených psy, velbloudy

nebo medvědy, s popisky: STÚJTE ZA ANGLIJÍ,

BRATŘI, SPOJTESE, VJERNÍ DRUZY a KOJILA JE

MEDVJEŽICE.

Seznamy jmen, některá jména vyškrtnaná.

Jedna karamelka, napůl vycucaná a znovu zabalená.

Pod Maudiinou postelí

Čtyři Willoughbyho dopisy pro Cristabel.

Kousek starého mýdla nalezeného v pokoji pro hosty.

Kniha o lovu divokých afrických zvířat odnesená

z pracovny.

Kapesní nožík.

Kousky křídý z Ridgeway.

Břidlicová tabulka na procvičování písmen abecedy.

Deník.

Tužka.

Pod Rosalindinou postelí

Krabice od bot obsahující:

Pozvánky a seznamy tanečníků z akcí v červnu
a červenci 1914.

Ubrousek z Café Royal v Londýně, který si odnesla
v časných ranních hodinách 17. července 1914.

Šest lístků do divadla.

Dva lístky do kina.

Věneček ze sedmikrásek, usušený a vylišovaný.

Třicet sedm obrázků svatebních šatů vystřižených
z časopisů mezi lety 1913 a 1918.

Sto padesát dva výstřižků z časopisů a na nich
například: gramofony značky Victrola, krémy
proti vráskám s želvím olejem, ilustrace správné
etikety stolování, ozdoby indiánského kmene
Siouxů, elektrické stolní lampy, krocketové hole,
turecké cigarety, krémy s kafrovým olejem,
luxusní punčochy, porcelánové šálky Royal
Worcester a posilující lék k obnově přirozené síly
těla i ducha po období velkého vypětí.

Článek s nadpisem „Jaký druh manželství se vydaří
nejlépe?“ vystřižený z týdeníku pro ženy v únoru
1919 s podtrženými úseky:

*Má brůzu ze sebejisté dívky dneška, která používá pomádu
na rty. Chce prostě ženu s několika málo myšlenkami
a domov*

Žena, která je milována, nepotřebuje ctižádost

Muž čestný být může — avšak žena musí!

Bez vášnivé lásky

Magnetické jiskření

Fotografie vystřižené z různých ženských časopisů
s popisky:

*Proud vývoje, jehož výsledkem je žena s volebním právem,
ale téměř nahými zády, musí nyní ustoupit a vrátit ženu
její ženskosti.*

*Zdarma ozdobný talíř s Florence La Badieovou,
nespoutanou hvězdou společnosti Thanbouser Film
Corporation.*

*Na módní přehlídky do Paříže na palubě obřího letadla
z Croydonu!*

Články s titulky:

„Nejnovější způsoby vytápění domů“

„Břemeno milující manželky“

„Životní příběhy: Na křížovatce!“

Reklama: *Těhotenský korzet: všechna nejnovější provedení,
dodává své majitelce ZCELA NORMÁLNÍ VZHLED —
tělesný i duševní komfort. Puntikovaný brokát, ozdobné
stužky, postranní tkaničky umožňující úpravy.*

Spící žena

Srpen 1920

Jednoho letního odpoledne Willoughby prohodí: „Tohle bývala matčina ložnice. Tenkrát to tu bylo o dost jiné.“

„Jak to?“ Rosalind zvedne oči od vzorků látek, které si prohlíží. Je už v sedmém měsíci, leží v posteli podepršená polštáři, na sobě má květovanou noční košili a s ní sladěný kabátek.

Willoughby spočinul svým dlouhým tělem na elegantním křeslíku vedle toaletky. V přilehlé koupelně Betty čistí nové umyvadlo. Na podlaze leží dárková krabice s napůl odkrytým víkem a z jednoho jejího rohu se jako tekutina řine cosi zelenkavě hedvábného.

Willoughby řekne: „Matinka si potrpěla na pohřební styl výzdoby. Kvůli strachu z nakažlivých chorob zavírala okna. Závěsy měla zatažené, aby se chránil nábytek. Musel jsem vysedávat v šeru u její postele, zatímco četla Bibli.“

„Moje matka neuznává nic než Bibli a knížky o etiketě,“ odpoví Rosalind. „Podle ní se nesluší, aby žena četla. Varovala mě, abych si nikdy nevypěstovala zálibu v románech.“

„Máte ráda časopisy,“ poznamená Willoughby a uhladí si knír.

„Potrpím si spíš na obrázky než na příběhy.“

„Se mnou je to stejné.“

„Matce jsem samozřejmě vděčná,“ dodá Rosalind po chvíli.

„Já ne. V její přítomnosti jsem se dusil. Mluvím o své matce, pochopitelně.“ Willoughby si prohrábne vlasy, rozhlédne se po

pokoji. „Teď se mi to tu líbí mnohem víc. Dokonce i s těmi květovanými tapetami.“

Rosalind zamrká. „Damažská růže. Od firmy Haynes z Paddingtonu. Jsem ráda, že se vám líbí. Líbí se vám?“

Willoughby se zasměje, je to sytý a temný zvuk. „Líbí. A obyvatelka pokoje se taky dost vylepšila. I když ji teď mimo tuhle místnost vídám málokdy.“

„Doufám, že budu brzy zase na nohou, ale podle doktora Rutledge bych měla odpočívat,“ vysvětluje Rosalind. „Ale není to nepříjemné. Docela to uspává. Ležím tu a představuju si večírky, které budu pořádat na podzim a o Vánocích. Ležím tu a maluju si je a co budu mít na sobě a všechno ostatní, co s tím souvisí. Potom zavřu oči a na nic nemyslím. Prostě na chvíli vypnu a všechno kolem mě plyne dál, skoro jako bych tu vůbec nebyla. Není to zvláštní?“ Zatímco mluví, začne mít neklidné ruce, namotává si vlasy na prsty.

Willoughby si v křesílku poposedne. „Na ty imaginární večírky se těším.“

V koupelně Betty pustí kohoutky u nového umyvadla. V trubkách to řinčivě zahučí.

Willoughby se pousměje a vstane. „Měl bych vás nechat odpočívat.“

Rosalind se dívá, jak odchází.

Během posledních týdnů těhotenství ji Willoughby dál navštěvuje a nosí jí požadované položky z obchůdků v Mayfair. Když si Rosalind nákupy prohlédne, často usne. Willoughbyho napadne, že nikdy předtím ženu takhle spát neviděl. Když je u spící ženy, obvykle sám spí. Nebo si sbírá šaty cestou ke dveřím. Zůstane v křesílku u toaletky, zamumlá na Betty: „Chvilku tu posedím, uvidím, jestli se vzbudí. Možná byste jí mohla přinést nějaké čerstvé květiny.“

Rád pozoruje Rosalindin obličej, který ve spánku vypadá dětsky, je nevinný i nazlobený. Někdy se zamračí, jako by se soustředila;

jindy jí koutky opakovaně zacukají v úsměvu, jako by zdravila řadu lidí. Občas, a to je nejpodivnější, Willoughby zahlédne pohyb dítěte v jejím břiše, když se pod noční košilí vyboulí miniaturní nožka nebo pěstička, která se tlačí ven.

Paní Hardcastleová se na něj přísně podívala, když ho jednou odpoledne potkala, jak vychází z Rosalindina pokoje a opatrně za sebou zavírá dveře. „Paní Seagraveová potřebuje spánek, pane Willoughby.“

„A právě toho se jí dostává,“ odpověděl a nevinně zvedl ruce.

Pochopitelně si uvědomuje tělo pod noční košilí, nadále štíhlé, vystupujícímu břichu navzdory. Spící žena neví, jak se jí občas rozevírá okraj látky mezi dvěma knoflíky ani jak se jí přikrývka vlní kolem nohou.

Je tu však i něco jiného: Willoughby v tom čase nachází zalíbení, protože se nepodobá žádnému jinému času, který kdy trávil se ženou. Je muž, který si snadno získává přístup do dámských ložnic i pod noční košile. Svět je pro něj zcela dosažitelný; leží mu u nohou jako válečná kořist a čeká, až po něm sáhne. Jeho krátké rozhovory s Rosalind jsou však spoutané omezeními a způsoby. Působí uhlazeně, dvorně, konejšivě. Předávání dárek v tichém pokoji. Rozvázání stužky na balíčku. Nic víc.

Za závojem očních víček se Rosalind toulá temnotou. Všimla si jedné zvláštnosti. Willoughbyho přítomnost vnímá nejsilněji, když zavře oči. Cítí, že je kdesi ve tmě s ní a oba se kolem sebe vznášejí jako balonky. Má pocit, že kdyby se prodrala kupředu, pronikla temnotou, narazí na něj, rozvaleného v křesítku u toaletky, jak se mu jedna noha pohupuje sem a tam jako kyvadlo, jak čeká v místnosti velmi podobné té její.

Čím dál častěji se jí stává, že nemůže spát, když je Willoughby v pokoji s ní, ačkoli se poctivě snaží. Zaměřuje se na čerň za víčky a pokouší se ji přimět, aby ji pustila dál, soustředí se na to, aby se

hýbala co nejméně, ovládá svůj dech. Občas se propadne do dřímoty a pak se vrátí, znovu odplyne a znovu se vrátí, jako loďka přivázaná u břehu, s níž si pohrávají vlny.

Venku žhne léto. Sluneční svit pronikající květovanými závěsy barví pokoj na růžovo, až se podobá vnitřku lastury nebo masité červeni, kterou vidí dítě, když si tiskne prsty k zavřeným očím.

Jednoho dne v posledním srpnovém týdnu leží Rosalind na své vysoké posteli, elegantně zahalená do předstíraného spánku. Betty odešla do kuchyně, Willoughby ji poslal pro džbánek vody. Náhle Rosalind zaslechne zavržení jeho křesílka. Pohnul se. A ona ví, a dech se jí újí v hrdle, že on ví, že nespí. Když se ozve jeho hlas, je tichý, blízko jejího ucha. „Zůstaň, jak jsi.“

Slyší, jak se křesílko sune po dřevěné podlaze a jak si Willoughby sedá vedle ní. Zůstane naprosto nehybná, nedokáže se přiznat ke své přetvářce, přestože na ni promluvil. Temnota za víčky se scvrkla v nic. Rosalind existuje jen ve svém hrdle, na krajíčku svých nosních dírek. Mohla by v tom jediném okamžiku existovat navždycky — a pak se křesílko se skřípáním vrátí na své místo a ona slyší, jak Willoughby vyšel z pokoje.

Další den přijde znovu. Pošle Betty pryč. Křesílko stojí vedle postele.

Za pár dní přijde znovu. Betty odejde. Křesílko se přiblíží.

Pak opět přijde a je první zářijový den a on jí položí ruku na tělo v místě, kde se začíná zvedat břicho. Chvilku tam ruku nechá, jako by něco sledoval, a vzápětí rychle roztáhne prsty jako klavírista, který chce obsáhnout oktávu, a palcem se dotkne spodní strany jejího řadla. Chvilu tak zůstanou, oba nehybní, a on pak ruku odtáhne. Za okamžik se však ruka vrátí a spočine na jejím boku, pak se přesune k zápěstí, k pasu, k hrdlu.

Rosalind leží pod tíhou svého břicha, oči má zavřené a o jeho pohybech neví, dokud se letmo nedotknou jejího těla. Jako by

byla veliké pohoří a jeho ruce drobné, lehoučké doteky průzkumníků s mapami a kompas, kteří se pomalu posunují po dřímající zemi a ovíjejí ji provazy.

(Ale kde je
Jasper? Je
ve stájích,
na dostizích,
na dražbě,
v kostele,
v jediném
slušném hostinci
v Sherborne,
v pánském klubu
v Marylebone:
je kdekoli, jen ne
blízko manželky
pár týdnů před
porodem. Je
v tenké spáře
běžných míst,
která mu dopřává
luxus nedívat se
ani nahoru, ani dolů,
ani do stran, pouze
přímo kupředu,
nejčastěji skrz
dno sklenice brandy,
protože se nedokáže
dívat nikam jinam.)